

Brassói Lapok

XXXVIII. évfolyam
242. szám

Főszerkesztő
Szele Béla dr.

Szombat
1932. évi október 22

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldre havonként 60 lej postai szétküldéssel; Brassóban és mindazon helységeken, ahol a kihordás nem posta útján történik, a kihordónak a kézbesítési díj külön megfizetendő. Ez a kézbesítési díj havonként 8 lej. — Külföldre negyedévre 300 lej, félre 600 lej, egész évre 1200 lej. Magyarországra negyedévre 12 pengő, félre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — Az előfizetési díj átutalható postautalványon vagy fizethető nyugta ellenében a lap utolsó oldalán felsorolt pénzbeszedő-megbizottaink kezéhez. Magyarországon postatakarékpénztári számlánk száma 12.174. **HIRDETÉSEK** díja 6 lej, szövegoldalon elhelyezve 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők.

A Maniu-kormány tulnyomó része regátiakból áll

Az új kormány letette az esküt

A kormányból kimaradt Junian és Vajda — A megneemtámadási szerződés kérdésében Titulescu álláspontja győzedelmeskedett

A nagy belpolitikai színjáték elérkezett a „happy andhez”. Maniu megalakította kormányát. Titulescu maradt, Vajda sértődötten visszahúzódott. Valószínű, hogy Titulescu győzött az orosz kérdésben Maniuvval szemben is. Erre a kormányválságra a legjellemzőbb volt, hogy nem az ország belső nyomorúsága, konverzió, vagy infláció körül forgott a vita, hanem a nemzetközi politikába belekapcsolódó kérdés körül. Arról volt szó, hogy melyik külföldi tökecsoport irányzatához kapcsoljuk szekerünket.

Kormányunk már van. „Nagy kabinet”, elsőrangú nevekből. Az is eldőlt, hogy milyen módon szolgáljuk a külföldet. Hát az országgal mi lesz?

Maniu Titulescuval együtt

Szinaja, október 20.

Szinajában már délelőtt bizakodó volt a hangulat, de azért senki sem hitte, hogy a válság még a mai nap folyamán megoldást nyer azzal, hogy Maniu elszánja magát a kormány megalakítására. Eből a szempontból jellemző, hogy amikor Mironescu délelőtti megérkezett, arra a kérdésre, meddig tart a kormányválság, tréfásan még ezt mondotta:

— Ugy három-négy napig!

Délelőtt 11 órakor a nemzeti parasztpárt végrehajtó bizottsága folytatta a hajnali négy órakor abbahagyott értekezletet, amely egy óra utánig tartott. Mihalache, Madgearu és Mironescu együtt távoztak, hogy együtt ebédeljenek Titulescuval. Az újságírók érdeklődésére a kedélyes Mironescu ez alkalommal is tréfásan válaszolt:

— Na, meresz az M-betűsök, Maniu, Mihalache, Madgearu, Mirto és Mironescu kormánya!

Az erdélyiek a Caraimann szállodában rendeztek nagy ebédet, amelyen Vlad Aurel is részt vett. Az egyik újságíróknak arra a kérdésére, belép-e Titulescu is a Maniu-kormányba, a kormánypárt jobbszárnyának „fenegyverek” meglehetősen mérgesen mondták:

— Én felőlem akár vissza is mehet — Sanct-Moritzba!

Fél ótkor, Maniu kihallgatása előtt, megérkezett Szinajába Vlahide miniszterelnökségi kabinetfőnök, akinek a megjelenése minden kormányválság alkalommal azt szokta jelezni, hogy készülöben vannak a kinevezési okmányok. Rögtön Vlahide nyomában befutott D. R. Ioanescu volt munkügyi miniszter is, akinek tudvalevőleg csak éveken át tartó csörtetés után sikerült a Vajda-kormányban tárcát kapnia és aki néhányszor már lekészte a kormányalakítás vonatát.

— Törölték uram, mert megint elkésztél!

— évődtek vele az újságírók

A szinajai méhkas ekkor zajgott a legizgatottabban.

Soha kínosabb és nehezebb kormányalakítás nem játszódott le szemünk előtt, mint ma.

A kormánypárt, Maniuba vetette vég-ső reményét, hogy nemcsak a párt hatalmát, hanem a párt egységét is megmentse. A párt tisztában volt vele, hogy ha Maniu kormányalakítása is sikertelen marad, akkor Mihalache jön és a párt szétszakad. Jellemző a kaotikus helyzetre, hogy ellenzéki lapok szerdán déluán már diktatúrát jósltak.

Az utóbbi időben igen jól informált Lupta szerint szerdán délután nagy szen-

zációval lepte meg a fővárost. „Szenzációs fordulat a válságban” cím alatt a következőket szögezi le:

1. A válság egyre komplikálódik. 2. Valamennyi kormányképes pártban súlyos szakadások vannak. 3. Kiderült, hogy a parlamenti többségre támaszkodó kormánypárt sem tudja a megoldást megtalálni.

Mindezekből az következik, hogy az uralkodónak szenzációs fordulatot jelentő megoldás felé kell fordulnia.

Kétségtelen, hogy a király eddig alkotmányos és parlamentáris uton akarta megoldani a válságot, azonban éppen azok a körök, melyek nemrégiben rá-

bírták az uralkodót az alkotmányos rendszer visszaállítására, most nehézségeket támasztottak a koronának. Miután pedig sem a belföldi, sem a külföldi helyzet nem engedi meg azt, hogy ez az egyébként összes pártoktól elősegített závaros helyzet állandósuljon.

senkit sem lephet meg, hogy amennyiben ma sem jön létre a teljes egyezség a kormánypárt vezetőségében, úgy az uralkodó az alkotmányos formáktól eltérő megoldás mellett fog dönteni s ebben a szándékában támogatni fogják őt olyan férfiak is, akik eddig minden erejükkel védelmezték a demokratikus alkotmányos rezsimeket, most azonban teljes joggal visszariadnak attól a csunya színjátéktól, amit a kormányképes pártok rendeztek.

Eddig tart a Lupta cikke, amely a szenzáció erejével hatott a fővárosra, mert a diktatúra bejelentését tartalmazza.

Az Epoca értesülése szerint Titulescu állítólag magáévá tette Junian pénzügyi elgondolásait, azaz az inflációs megoldást(?). A lap felszólítja Titulescut, hogy haladéktalanul nyilatkozzék ebben a rendkívüli fontos kérdésben.

Az M-betűsök kormánya

A lázasan tanácskozó nemzetiparasztpárt szerdán délután végre megállapodásra jutott. Maniu még rövid beszélgetést folytatott le Titulescuval, négy óra felé a királyi kastélyba ment. Mindenki biztosra vette, hogy visszaadja a megbízatását. Általános meglepetésre

Maniu rövid kihallgatás után kijött a királytól és tudtára adta a várakozó újságíróknak, hogy megalakítja a kormányt — Titulescuval és Vajda nélkül.

Este újabb nyilatkozatot adott Maniu: — Titulescu benne lesz a kormányban, sőt belép Vajda is, de csak a szovjettel való tárgyalások befejezése után.

A paktumtárgyalásokat folytatni fogjuk annál is inkább, mert ezek csupán Litvinov elutazása miatt szakadtak meg.

De pár óra múlva változott a helyzet. Vajda hallani sem akart róla, hogy Titulescuval egy kabinetben szerepeljen.

Újabb jelentések szerint Maniu csütörtökön délelőtti tizenegyre megjelent a Peles kastélyban és átvitotta a királynak a következő új kormánylistát: Miniszterelnök Maniu, helyettese és tárcanélküli miniszter Mironescu, pénzügy Madgearu, belügy Mihalache, külügy Titulescu, igazságügy Popovici, közoktatásügy Gusti, közlekedésügy Mirto, munka- és egészségügy D. R. Ioanitescu, földmívelésügy Voicu Nitescu, ipar és kereskedelemügy Lugosanu, hadügyminiszter Samsonovici tábornok, erdélyi tárcanélküli miniszter dr. Crisan Gvörög, besszarabiai miniszter Pan Halippa, bukovinai Sauciu Saveanu. Az államtitkárok ügyéről a pénzügyi minisztertanács dönt. Valószínűleg ötre szállítják le a számukat. Ezek Calinescu a belügynél, Ghelmeghianu a földmívelésügynél, Petre Andrei a pénzügy-

nél, Ernest Ene a közoktatásügynél és Coltor az egészségügynél. Ha külügyi államtitkár is lesz, Titulescu Savel Radulescut ajánlja.

Az új kormány tulnyomó többsége regáti. Különben „nagy kabinet”, amelyből a nemzeti parasztpárt vezetői közül csak Vajda és Junian hiányzanak. A tárcák elosztása Titulescu teljes győzelmét jelenti, a legfontosabbak neki és barátainak jutottak.

Kétségtelen továbbá, hogy a király nem engedett Maniu kívánságainak, amelyeket annakidején támasztott s amelyek miatt a nváron nem vállalta a kormányelnökséget. Ennek bizonyítéka Samsonovici kinevezése, aki tudvalevőleg a király bizalmi embere. Maniunak más jelöltje volt a hadügyminiszteri székbe.

Az új kormány déli 12 órakor letette az esküt az uralkodó kezéhez.

Lapzártakor jelentik: Maniu Bukarestbe indult. Pénteken délelőtti 11-kor lesz az első minisztertanács. A király vasárnap Kolozsváron lesz. A kormányprogramból csak annyi szivárgott ki, hogy a nyugdíjasok és tisztviselők fizetését és az élelmiszerárak letörését ígéri. Az orosz kérdést illetően folytatják Litvinovval a tárgyalásokat, de a megneemtámadási szerződést csak akkor kötik meg, ha Litvinov közeledik Titulescu álláspontjához.

Vajda csütörtökön délután királyi kihallgatásra ment. Előzőleg az újságírók kérdésekkel ostromolták meg, mire Vajda magyarul nyelven így felelt:

— Majd ha fagy!

Szinajában most azon fáradoznak, hogy a kormányválság ezen záróakkordját román nyelvre fordítsák.

A felelőtlen „kalandor”

Minden úgy történik, ahogy nem akarták. Maniu nem akart kormányt vállalni, ma már valóságos miniszterelnök. Vajda nem akart Titulescuval egy tából lenneset enni, ma már mindketten ugyanazon kormány kosztosai. Mihalache és Madgearu szakítani akartak az erdélyiekkel, ma már újra vagy tovább is egyhuron pendülnek velük. A Lugosanu, Caderec, Gafencuék, Cesianuék is mind levonták a konzekvenciákat, tehát ma valamenynyien visszavonják a konzekvenciát és maradnak. Mintha semmi sem történt volna, s mindennek úgy kellett volna történnie, ahogy történt.

Az orosz kérdésben a világ előtt lejátszódott nagy összekülönbözési jelenet is felolvad ebben a mindent és mindeneket befogadó nagy boszorkánváltásban, mintha a Titulescu és Vajda kiélezett ellentéte csak két vételkedő primadonna utcai rikácsolása és nem egy országra, sőt egész Európára kiható halálosan komoly probléma akut ügye lett volna.

Maniut nyilván a legbensőbb belátás, komoly hazafias kötelesség érzése késztette rá, hogy annyi habozás, huzódózás visszautasítás után mégis vállalkozzék a kormányzásra. Ezt a legbizarrabb egyveleget, ezt a legparadoxabb összetételt, ezt a belső és külső, ellentmondásoktól robbanásig feszített helyzetet ma már talán csak ő, egyedül csak ő tudja megmenteni akiben nemcsak fölényes tárgyalaposság és bölcs tapasztaltság egyesülnek, de aki még a maga politikai hivatottságát annyi baklövésen, csalódáson és kiábrándító kudarcokon keresztül is, tisztán meg tudta őrizni.

A király maga is benne látja azt a talán egyetlen lehetséges államférfit, aki az országot a mai járhatatlan, vad kilátalan, ezer veszedelemmel fenyegető dzsungelből kivezetheti; s a még valamennyire elfogulatlan, s a végletekig el nem csüggedt, el nem fásult közvélemény is osztozik ebben a felfogásban. Ki tehát, ha ő nem?

És Jorga azt mondja — és Jorga nagy férfiu, s Jorga csak az ímént volt fenn és Jorga történelmi távlatból és történelem közelségéből ítéli meg a dolgokat — hogy nagy hiba történt, amikor Maniu bizott meg a kormányzással, aki legkevésbé érdemes és méltó rá, hogy erre a magas polcra állíttassék.

A volszkokig menő corioláni bosszundulatot lemerve ebből a féktelen dühkitörésből, mely még a felelőtlen kalandor címét és jellegét sem sajnálja a designált miniszterelnöktől, valami mégis csak ott marad figyelemreméltó plusznak ebben a szélső szenvedélyes kritikában. A regát féltékenysége és gyűlölete az erdélyi gyarmat iránt, mely mindenképp fel akar szabadulni vagy a Maniuban eszesesodó rendszernek kiáltó negatívuma, mely idáig egyetlen nagy kérdést sem tudott megoldani, benne lehet a bossz felháborodásban, amely a nagytudomány és nagyhirű Jorgát fűti.

Ha tehát Maniu, a „kalandor” vállalkozik, akkor nemcsak egyensúlyozó művészeknek kell lennie, aki Vajdát és Titulescut, a parasztpártot és a nemzetipártot, a bolsevizmust és a nacionalizmust tudja összehangolni és harmóniába hozni, hanem azt is be kell bizonyítania, — s idáig éppen ezt a legfőbbet mulasztotta el — hogy a gyulafehérvári szellem diadala az egész Románia léteért. A boszorkánváltásban, melybe látszólag személyi és párterdekek hulladékaikat dobták, a nagy büvésszék most már a rend, az igazságosság és a szabadság igaz győnyeit kell előteremtenie.

Halász Gyula,

ROCKEFELLER

A napokban olvastuk, hogy Rockefeller 500 millió dolláros vagyonának a nagyobb részét elvesztette és csak 150 millió dollárja maradt. A megmaradt összeg csekély annak a hatalmas vagyon méreteihez képest, amellyel Rockefeller dolgozott, de azért annak birtokában az öreg Rockefeller élete hátralevő napjait gondtalanul tudja majd leélni.

A kis hírrel kapcsolatosan talán érdemes és érdekes Rockefeller pályafutásáról pár sorban megemlékezni.

Caesare Lombroso híres turini lélekbuvár a dollárkirályok szellemi és lelki életének tanulmányozója, arra a megállapításra jutott, hogy a degenerált lányszeg ismertető jeleit kevés helyen lehet kimutatni a dollárkirályok életében. Edzett idegzetű és egészséges szülőktől származnak, érvényesülésüket ifjúkorbeli küzdelmeknek köszönhetik és acélidegeiknek. A szentimentalizmust nem ismerik, erősen materialista gondolkodásuk, akiknél minden cikk spekulációra alkalmas anyag.

Ilyen zsánerű ember John Davison Rockefeller is. Arca merev, markáns vonásain a belső érzés, vagy lelki indulat nem tükröződik vissza. Mindenkoron az alkalmat használta ki, az embert nem. A legnagyobb műve „Standard Oil Company”, amely az egész világot behálózó szervezetének kiépítése, felért egy nagy kereskedelmi háborúval. Ma már mindenütt kapható Standard Oil Company áruja.

Életrajza szerint kora ifjúságától kezdve egy kis kiadói naplót vezetett, melyben pontosan feljegyezte a bevételt és a napi kiadást. (Célszerű volna a takarékoság megismertetése végett alsóbb iskolákba a gyerekeknek ezt a rendszert bevezetni.

PULYKAÜZLET

Rockefeller első üzlete egy pulykaüzlet volt, amit már nyolc éves korában bonyolított le. Az üzlet abból állt, hogy a saját pulykáját, amelynek hízásával gyermekkor szórakozásból foglalkozott, eladta és a kapott összeget a bevétel rovataiba bevezette. Kiadása persze nem volt, mert hisz a pulykák az udvarban nevelkedtek.

Tizenhat éves korában clevelandi kereskedelmi iskolába iratkozott be, ahol a tanulási idő csak pár hónapig tartott. Az iskola elvégzése után nagy nehezen állást szerzett Cleveland-Dokson. Állását 1855. évi szeptember 26-án foglalta el Herriott és Tuttle cégnél, szerény díjazás mellett. Az irodába került, hol minden munkát a legnagyobb ambícióval és precizitással végzett, szóval komoly munkaerő volt, minek eredménye a következő évben fizetésemelés lett.

Szerénységével, valamint nagyfokú takarékoságával 700-800 dollárt megtakarított és társas viszonyba lépett M. B. Clark ottani kereskedővel. A társas viszonyhoz fejenként 2000 dollár volt szükség. Az öreg Rockefeller kiadta fiának a nekijáró 1000 dollárt minek kifizetése csak a nagykorúságra lett volna esedékes. Ezzel aztán megalakult a „Clark és Rockefeller” cég. A szerencse mindjárt vállalkozásukhoz szegődött és már az első évben fél millió aranydollár forgalmat értek el. Ilyen előretörés mellett az alapítók persze nem volt elég és kölcsönt kellett szerezni. Rockefeller beállított T. P. Handy bankárhoz, kinek elmondta nyíltan és őszintén, hogy mire kell a hitel és Handy bankigazgató az elmondottak alapján 2000 dollárt engedélyezett Rockefellernek, ki büszke öntudattal távozott a bankházból. Handy bankárnak nagyon sokat köszönhetett Rockefeller, mert ennek a bankja mindig támogatta, mindig nagyobb és nagyobb összegekkel.

„Clark és Rockefeller” társaság 1863-ban feloszlott és „Rockefeller és Andrews” név alatt új cég alakult, mely kizárólag petróleum-finomítással és kereskedelemmel foglalkozott. Kezdetben nagyon szépen és nagy haszon mellett prosperált az üzlet, de később a petróleum ára esett. Nagy küzdelem után sikerült a károsból kievickélni. Nagy nehézségek árán sikerült ezen nehézségeket áthidalni, de az egész világra ki kellett terjesztetni az organizációs munkát és a legtávolabbi pontokat is felkeresni. A kivitelt emelkedésével a hordórendszerrel át kellett térni a cisztérnás vasúti kocsik és hajók szállítására és erre persze új és újabb vállalatokat kellett alapítani.

A szerzett üzleti tapasztalatok Rockefellert arra birták, hogy nagyobb tőkéet hozzon össze és akkor alapította meg Rockefeller a „Standard Oil Company”-t, egy millió aranydollár alaptőkével. A vállalat rentabilis volt és felvehette a versenyt az orosz petróleummal. Standard részvényeit nem bocsátották tőzsdéjegyzésre, mert nem akarták semmiféle árfolyamhullámnak kiténni, ami igen célszerű is volt, mert így a részvények tulajdonosai nem figyelhették a részvények hullámzását, hanem figyelmük csak a vállalt fejlődésére irányult. A Standard Oil sohasem bocsátott spekulációs üzletekbe, a főcél csak a kölcsönös felépítés, melléktermékeinek feldolgozása és azoknak az értékesítése volt.

HETI EGYMILLIÓ ARANYDOLLÁR

A vállalat székhelye Clevelandban volt, amely vasúton és hajón könnyen volt megközelíthető. A vasúti társaságok nagy szállítási engedményeket adtak, mert a vállalat egész

vonatrakományokat szállított. A csővezeték kiépítésével a forgalmat csak növelték és a petróleum még olcsóbban került forgalomba. A hosszú munkálkodásnak meg is volt az eredménye, mert a Standard révén hetenként több, mint egymillió aranydollár folyt be Amerikába és ilyen horribilis forgalom elérésére az egész világot még jobban meg kellett organizálni. Ennek azonban ára is volt. Mind az öt világrészben az uralkodó kereskedelmi és vámrendszereket kellett tanulmányozni s ahhoz, hogy újabb és újabb piacokat sikerüljön meghódítani, az egész világ ellen kereskedelmi hadjáratot kellett vezetni.

Rockefeller különböző érc- és vasbányáknál is nagy érdeklőségeket vállalt, de az 1893. évi pánikszerű krízis arra kényszerítette, hogy ezen vállalatok részvényeit készpénzzel visszavásárolja, hogy a bukást elkerülje. A nagy tőkebefektetés viszont arra kényszerítette, hogy a megakadt vasútépítkezéseket folytassa és erre viszont újabb horribilis készpénzre

volt szüksége, ami után már akkor is magas kamatot kellett fizetni. A vasútépítési vállalkozás iránt nem volt bizalom, a kibocsátott részvényeket nem vették, sőt a már kiadottakat szintén vissza kellett vásárolni.

A nagy titáni harcokban T. Gates volt Rockefeller bizalmas munkatársa, aki a vasúti és a hajózási ügyeket organizálta és vezette. Vasúti és a hajópark mindig jobban kiterjedt, melyet aztán busás ellenértékért eladtak „United States Steel Corporationnak”, kik a vételárát részvényekben fizették ki, ami újabb busás jövedelmet biztosított Rockefellernek.

A múlt század 90-es éveiben Rockefeller teljesen vissza akart vonulni az üzlet vezetésétől, de az 1893-i pénzkrízis nem engedte, hogy tervét akkor megvalósítsa.

Rockefeller ma már teljesen visszavonult, Standard üzleti ügyeibe nem igen folyik be, öreg ember, aki csak a golfnak él.

Humanitását számtalan jótétemény és alapítvány hirdeti, melyekről emlékiratban nem is emlékezik meg és nagyon kevés alapítvány viseli a nevét. Rockefellert — életutazíróját — a kereskedelmi szervezésben modern Napoleonnak állítják be.

Standard Oil Company él, ma is hatalmas, amely hirdeti alkotójának zsenialitását.

d.

— Ha valaki elibém kerül, kést akarok belé szurni

Rabolt, gyilkolt az elfogott Andor Miklós

Nagyvárad, október 20

Nagyváradnak egy intézménye van csak, amely forgalmat bonyolít le. Ez az intézmény a rendőrség. De az aztán alaposan működésben van.

A rendőrségnek minden nap többször is akad munkája. Általában véve Erdély nagyobb szélhámosai, betörőkirályai mind ellátogatnak Nagyváradra.

Néhány nappal ezelőtt Andor Miklós, a hírhedt betörőkirály tűnt fel a városban. Nehéz küzdelmek után sikerült is a rendőrségnek ártalmatlanná tenni. Letartóztatták, majd kihallgatták.

Andor ekkor szenzációt keltő vallomást tett. Elmondotta, hogy nem bűnös az elkövetett tetteiben, mert betegségserüen képtelen magán uralkodni.

— Ha valaki elibém áll, rögtön kést akarok beleszurni — mondotta. Majd bevallotta, hogy Németországban, Csehszlovákiában és Lengyelországban körözik. Berlinben is gyilkolt.

Egyszer a rendőrség foglva Andor Miklós s nem tudni, mi lesz vele.

Kiadják-e a köröző államoknak, vagy pedig — mint ahogy rendjén lenne — elmeorvosintézetbe szállítják.

Amit minden állam követelne

Csehszlovákia a katonai kiadások csökkentését vette tervbe

Prága, október 20

A cseh fővárosba visszaérkezett Massaryk elnök sorozatos kihallgatásai után a belpolitikai helyzet lényegesen enyhült s most már a pártok vezetői egyöntetűen állást foglaltak a kormány rekonstrukciója mellett. Udrzal miniszterelnök azonban eddig még nem adta be hivatalosan is a kormány lemondását s annak legkorábban ma kell bekövetkeznie. Az Udrzal-kormány lemondását az a körülmény késleltette hogy Malypetr képviselőházi elnök, a leendő miniszterelnök még nem készült el az új kormány listájával s ad-

dig viszont a kormány nem akar távozni.

A prágai sajtó értesülései szerint biztosra lehet venni, hogy Trapl dr. pénzügyminiszter az új kormányban is megmarad és végrehajthatja pénzügyi programját, amelyen a tisztviselői fizetések és a katonai kiadások csökkentése szerepel. Trapl dr. tervei szerint a hadsereg kiadásait úgy kellene csökkenteni, hogy megszüntetnék a lovasezredet, csökkentenék a szolgálati időt és mellőznék a parádés és sok pénzt felemésztő hadgvakorlatokat. Ezenkívül azt is tervezi a pénzügyminiszter, hogy az állami gépkocsikat teljesen leállítanák.

Henderson szétküldte a meghívókat a leszerelési konferenciára

Anglia, Franciaország és Olaszország elismerik Németország egyenjogúságát

Franciaország ragaszkodik Genfhez

London, október 20

Henderson volt angol külügyminiszter, a genfi leszerelési konferencia elnöke szerdán szétküldötte a meghívókat a 64 tagállam kormányához, arra szólítván fel őket, hogy november 21-én ismét jelenjenek meg Genfben a leszerelési konferencia főbizottságának ülésén.

Ezzel összefüggésben a londoni sajtó az angol kormány beavatott köréből olyan értesítéseket szerzett, hogy a leszerelési konferencia főbizottságának ülését megelőzően mégis megtartják a négyhatalmi konferenciát s annak sikere érdekében két lehetőséget is igyekeznek megvalósítani, hogy Németország részvételét mindegyikben biztosítsák.

Az angol kormány tudatában van annak, hogy Németország nélkül a leszerelési konferencia értelmetlen diplomáciai kabarévá válik s ezért arra gondol, hogy a négyhatalmi értekezletet nem Genfben, tartja meg, hanem megszerzi Németország hozzájárulását ahhoz, hogy Anglia, Franciaország, Németország és Olaszország közös értekezletét Lausanne-ban tartásuk meg. Ha ez a megoldás sem vezetne sikerhez, akkor végleg elejtik a négyhatalmi előértekezletet, a „kis leszerelési konferencia” gondolatát s ebben az eset-

ben a hatalmak, Anglia, Franciaország és Olaszország olyan együttes nyilatkozatot adnak ki, mely Németországnak lehetővé teszi, hogy mégis visszatérjen a genfi leszerelési konferenciára. A nyilatkozat arról biztosítaná a német kormányt, hogy egyenlőre félként vehet részt a leszerelési konferencia tárgyalásain.

Páris mereven elzárkózik

Amíg Londonban a higgadt angol diplomácia a közeledés útjait keresi. Párisban ismét a merev elzárkózás és a hajtathatlanság szelleme kerekedett felül.

A kamara külügyi bizottságában tudniillik tegnap számolt be londoni tárgyalásairól, a francia-német viszonyról és az új francia biztonsági tervéről. A beszámoló bizalmas jellegű volt s arról a nyilvánosságot nem tájékoztatták. Egyes párisi lapok azonban arról értesülnek, hogy a külügyi bizottság ülésén Herriot arra kapott megbízatást, hogy ragaszkodjék a négyhatalmi konferenciával kapcsolatban a genfi színhelyhez.

Itt említjük meg, hogy a londoni lapok értesülése szerint a Londonba tervezett világ gazdasági konferencia február közepén ül össze.

Fegyvercsempészést ledezték lel Belgiumban

Hága, október 20.

Rotterdamban fegyvercsempészést fedeztek fel. Eddig 100 revolvert és 25.000 töltényt sikerült elkobozni. A nyomozás megállapította, hogy a csempészség Németország felé irányult.

5 évi fegyház kémkedésért

Jasi, október 20.

A jasi törvényszék öt évi elzárásra ítélte Helitchi Mihályt, akit a szovjet javára ügött kémkedéssel vádoltak. Helitchi hírszerint, Kievdén végezte el a kémiskolát, hosszú ideig működött a regátban és nemrég fogták el a Dnyeszter partján, amint át akart szökni Oroszországba.

Elfogták a várvizi gyilkosságot tetteseit

Marosvásárhely, október 20.

Beszámolt a B. L. arról a borzalmas kegyetlenséggel elkövetett kettős rablógyilkosságról, amelyet Várvizen követtek el s amelynek áldozata Voda Péter 80 éves gazdálkodó és fogadott fia, a 34 éves Cioncu Péter volt. Az elvetemedett tettesek Vodát baltával ölték meg, míg Cioncut felakasztották, majd rájuk gyújtották a házat.

A csendőrség nyomozása során letartóztatták özvegy Baciu Jánosné és 25 éves fiát, ifj. Voda Jánost, akik hosszas vallatás után beismerték, hogy ők követték el a gyilkosságot. Baciu négyen, Voda, Demeter nevű fiavérének a lánya, akit az öreg kihagyott az örökségből. Bosszúból gyilkolták meg a két embert, majd benzines szalmával felgyújtották a házat.

A gyilkosokat átteszik a marosvásárhelyi ügyészségre.

Újabb valutacsempészletartóztatások

Budapest, október 20

A 35 ezer dolláros valutacsempészlet rejtelmének kiderítésével kapcsolatban a budapesti főkapitányság széleskörű nyomozást indított a hasonló természetű más visszaélések leleplezésére is. A nyomozás során még kedden este őrizetbe vették Groszmann tőzsdeügynököt, aki azonban annvira tisztázta ügyeit, hogy a rendőrség ezerdán már szabadlábra is helyezte.

A nyomozás azonban kompromittáló ada tokat talált Palotai Ambrus és Skuts Béla magánhivatalnok ellen, akik a jelek szerint nagyszabású valutacsempészéseket követtek el. A rendőrség mindkettőjüket őrizetbe vette.

Rothermere — Berlinben

Berlin, október 20

A német fővárosnak érdekes vendége van: lord Rothermere érkezett tegnap este ide. A Daily Mail és a hozzátartozó lapok nagytelítélyű kiadója az Adlon-hotelben szállt meg, ahol a rá várakozó újságíróknak kijelentette, hogy

a közép-európai gazdasági viszonyokat óhajta tanulmányozni.

Rothermere lord egelőre nem nyilatkozott arról, hogy Berlinből hova utazik.

valószínű azonban, hogy Magyarországra is ellátogat, amelynek érdekében tudvalevőleg évek óta erőteljes propagandát fejt ki sajtójában.

Rothermere lord eddig még nem járt Magyarországon, csupán fia, Harmsworth lord látogatta meg Budapestet néhány évvel ezelőtt.

Amennyiben Rothermere lord Magyarországra is ellátogat, nem kétséges, hogy a nemzeti ünnepek egész sora vár rá.

Az osztálysorsjáték húzása

64.536 — 700 ezer lej

Bukarest, október 20

Szerdán délelőtti kezdetét vette az állami osztálysorsjáték második osztályának a húzása, amely iránt jóval fokozottabb az érdeklődés, mint amilyen az első kísérte.

A következő sorsjegyeket húzták ki nagyobb nyereménnyel:

700.000 lej tvert 64.536.
100.000 lej tvert 49.384.
50.000 lej tvert 62.458.
20.000 lej tvert 47.455.
15.000 lej tvert 20.252, 61.531, 27.257.
60.209, 75.755 és 44.126.
10.000 lej tvert 22.852 27.597, 14.544.
39.590 és 61.458.

OKTÓBER 22.

Hösch párisi német követet visszahívta a Papen-kormány

Páris, október 20.

Hösch párisi német nagykövetet a Papen-kormány visszahívta a távozó diplomáciától szerdán ünnepélyesen vett búcsút a francia kormány. Herriot miniszterelnök a távozó nagykövetet villásreggeli után Hösch nagykövet átadta a francia miniszterelnöknek a Göthe-centennáriumi alkalomból vert ezüst érmeket. Herriot pedig egy rendkívül értékes sevresi porcellán-készletet nyújtott át Höschnek emlékül. S néhány meleg szóval méltatta Hösch nagy érdemeit a francia-német közlekedés terén, amelyet a német követ 12 éves párisi tartózkodása alatt szerzett.

Herriot Madridba utazik

A francia lapok spanyol-francia szövetségről írnak

Páris, október 20.

Az angol és amerikai lapok meglehetősen izgatottan foglalkoznak Herriot francia miniszterelnök Madridba tervezett utazásának hírével. Az angol és amerikai lapok kommentárai szerint Franciaország és a spanyol köztársaság szövetséget készítenek elő. Ezekre a hírekre most a francia kormány hivatalos kommunikéval felelt s abban leszögezi, hogy ezek a kombinációk légből kapott kitalálások, mert Herriot pusztán udvariassági látogatást tesz a spanyol fővárosban s utja semmiféle politikai kérdéssel nincs összefüggésben.

Leverték az angol munkanélküli tüntetőket

London, október 20.

Mint angol lapok előre megjósolták, október 18-án, a parlament megnyitásának napján nagy munkanélküli tüntetések zailottak le az angol fővárosban, melyeket valószínűleg a kommunisták rendeztek. A tömeg fel akart vonulni a városháza és parlament elé. A riadókészültségben levő rendőrség azonban elállta az összes utcákat. A munkanélküliek megkísérelték, hogy áttörjék a kordonokat s ekközben számos összecúrközés támadt. A rendőrség erőszakkal szétzórta a tömeget. A helyszínen számos sebesült maradt és igen sok munkást letartóztattak.

A budapesti főpolgármester Bukarestbe jön

Bukarest, október 20.

Oktober 27-én érkezik a fővárosba Budapest város bizottsága, hogy Dobrescu polgármester látogatását visszaadják. A magyar delegáció élén Ripka Ferenc magyar főpolgármesterrel — 26 személyből áll. Tiszteletükre a városháza nagytermében Dobrescu polgármester baakettet rendez.

Számok, amelyekből kitűnik, hogy Franciaország miért szeret bennünket

Bukarest, október 20.

A Franciaország és Románia közti kereskedelmi forgalomról szóló kimutatás érdekesen tárja fel nagy szövetségünkhez való viszonyunkat. 1931 év első nyolc hónapjában 373.952 ezer francia frank értékű árut hoztunk be Franciaországból és csak 72.555 ezer frank értékűt vittünk ki. 1932 év ugyanazon időszakában már némi kedvező eltolódás mutatkozott. A behozott áruk értéke 283.352 ezer francia frankra csökkent, a kivitt cikkeké pedig 93.777 ezer frankra emelkedett. Az aránytalanság azonban így is óriási és az igazi megvilágításban mutatja be szinte hübéri függésünket a nagy szövetségstől, aki „támogat” bennünket.

Albrecht főherceg Budapest főpolgármestere?

Budapest, október 20.

Amikor Gömbös Gyula még csak designált miniszterelnök volt, de kinevezését már biztosra vették, hírek terjedtek el arról, hogy az új miniszterelnök Budapest főpolgármesterét leváltja. Azóta fantasztikusnál fantasztikusabb kombinációk terjedtek el arról, hogy ki lesz Ripka Ferenc dr. utódja. Azzal kapcsolatban, hogy Gömbös miniszterelnök a napokban látogatást tett Albrecht főhercegnél, a jól értesült azt a hírt terjesztik, hogy Budapest új főpolgármesterének Gömbös Albrecht főherceget szemelte ki, aki ezt az állását nobile officiumként fogja betölteni.

OKTÓBER 22.

Betyárból lesz a legiobb pandur

Csa-O, az ópiumcsempészek iönöke állami szolgálatba lépett

Sanghaj, október 20.

A nankingi kormánynak rendkívül sok gondot okozott az ópiumcsempészek ellen folytatott hadjárat. A manduluszemű ópiumgangsterek ellen folytatott irtóháborúnak azonban a gyakorlatban csak annyi eredménye volt, hogy a kormány horribilis összegeket költött az ópiumrendőrség fenntartására, a csempészek azonban továbbra is vígan dolgoztak tovább. A nankingi kormány amikor látta, hogy a küz-

delemben ugyanis csak vesztes fél lehet, úgy kerülte meg a problémát, hogy állami kezelésbe vette az ópium árusítását és Észak-Kína területére bevezette az ópium monopóliumot.

A legérdekesebb a dologban az, hogy a nankingi kormány az ópiumcsempészek szervezőit az ópium-monopólium bevezetésével sem hagyhatta figyelmen kívül, mert a monopólium megszervezésének munkáját Csa-O banditára, a leghatalmasabb csempészszerzőt fönökére bízta.

Feltámadnak a monarchiák

Sixtus páрмаi herceget lengyel királlyá akarják választani

Páris, október 20.

A Volonté hasábjain nagy feltűnést keltő cikk jelent meg arról, hogy Lengyelországból rövidesen monarchikus királyság lesz. A párisi lap Sixtus páрмаi herceget — bukaresti útjával kapcsolatban azt írja, hogy — a lengyelek királlyá akarják választani s elsősorban maga Pilsudszky marsall ragaszkodik ahhoz, hogy az ő magas kora miatt biztos kezekben lássa halála utánra a lengyel birodalom sorát.

A lengyel politikai körök — így szól a Volonté értesülése — már régebben foglalkoznak ezzel a tervvel. A folytonos belpolitikai küzdelmekben és főképpen a válság nyomozó hatása alatt arra a belátásra jutottak, hogy Lengyelország anyagi boldogulását csak a monarchikus államforma szolgálhatja teljes sikerrel. Eppen ezért már szóba került az is, hogy Miklós román királyi herceget hívják meg a lengyel trónra, de aztán előtérbe került Sixtus herceg neve akinek, mint a francia hadsereg régi vitéz katonájának, rendkívül nagy népszerűsége van a lengyel nép között.

A Volonté cikkének tagadhatatlannal érdekes állításait egyelőre sehonnan sem erősítették meg hivatalosan. Annyi azonban bizonyos, hogy amennyiben jóslásait az idő és az események igazolják, Közép-Európában egész sereg állam tér vissza ismét a monarchista államformához.

Lázár Decei továbbra is fejni szeretné Brassó közönségét

Brassó, október 20.

Érdekes ügyet tárgyalt a brassói ítélőtábla, 1925-ben Brassó város vezetősége engedélyt adott Deci Lázárnak és Blaga Emilnek arra, hogy 4 autóbusszal személyforgalmat bonvolítsanak le. Deceiek concessió megszerzése után kizárólagossági jogot kértek a várostól, amit az akkori vezetőség dr. Ciurea Joachim megyei prefektus közbenjárására meg is adott.

A városnak ezt az ipartörvénnyel éles ellentétben álló határozatát megfellebbezték s a határozatot megsemmisítették. Ezután tehát a város más kérelmezőknek is meg kellett engednie a személyszállítást, de tekintve, hogy ez ellen Deceiek jogorvoslással éltek, új engedélyeket csak a felsőbb városi döntésig bocsáthattak ki. Amikor a minisztérium a felülvizsgálati kérésnek helyt adott, a város visszavonta az időközben kiadott forgalmi-engedélyve-

ket. Az érdekeltek azonban nem nyugodtak ebbe bele és a város határozatát ugyiszintén a miniszteri döntést közigazgatási kereslettel támadták meg. A brassói ítélőtábla helyt adott a keresetnek s úgy a város, mint a minisztérium határozatát törvénytellenesnek minősítette. A döntés után a város ismét kénytelen volt visszaadni a kiadott majd visszavont engedélyeket. Azonban a Semmitőszék egy ítélete után, amely ismét megváltoztatta a brassói tábla határozatát, a város újból megvonta mindenkitől az engedélyt, úgy, hogy a közlekedési forgalmat egyedül Deceiek bonvolították le egészen 1927-ig, amikor megállapították, hogy Deceiek az engedély feltételeit nem tartják be. Ekkor megvonták tőlük a kizárólagossági jogot s hiába kerestek orvoslást az összes hatóságoknál, mindenütt Deceiek maradtak pervesztések.

Deceiek most a város ellen 3 és fél mil-

liós kártérítési pert indítottak a brassói törvényszéken, ahol azzal érveltek, hogy a város a kizárólagossági határozat felülgesztett időközözeiben másoknak is adott ki engedélyt s ezáltal okozta nekik ezt a horribilis kárt.

Logi körökben nagy meglepetést keltett, hogy Decei a pert az első fórumon megnyerte. Október 10-re volt kitézve a táblánál a felelbezési tárgyalás, amely az ítélethirdetést 19-re tűzte ki.

Zsufolásig megtelt tárgyalóteremben a bíróság kihirdette, hogy Apostolescu tanácselnök és Pülop előadóbíró a város álláspontjára helyezkedtek, míg Safirescu táblabíró szerint a város felelbezésének csak részben lehet helyt adni. Így tehát egyhangu határozatot nem tudtak hozni s a törvénv értelmében a döntést ötös tanácsra bízzák.

Beugratással vádolják a kolozsvári bélyeghamitók Sava Kornél rendőrspektort

Kolozsvár október 20.

Országos szenzációt keltett néhány héttel ezelőtt az a nagyvárnyú bélyeghamisítás, amelyet Kolozsváron lepleztek le. Mint emlékeztetés letartóztattak egy nyomdászt és számos közismert kolozsvári lakost, akikről állítólag megállapították, hogy

közel száz millió lej összegben hamisítottak bélyegeket, anélkül azonban, hogy a hamisítványokból akár egy darabot is eladtak volna.

Mint emlékeztetés, a bélyeghamisítókat letartóztatásuk után Bukarestbe vitték, ahol rövid vizsgálat után azonban a kolozsvári ügyvédség kérésére hazaszállították őket.

Kolozsvárra való megérkezésük után a bélyeghamisítási ügy szenzációs fordulatot vett. A letartóztatottak ugyanis, Katz Márton nyomdász, Baga Sándor litográfus és Fischer Sándor magántisztviselő együttes memorandumot küldtek az ügyvédségnek, amelyben

súlyos vádakat emelnek a kolozsvári rendőrség egyik főtisztviselője Sava Kornél, az állásába nemrégben visszahelyezett rendőrfőfelügyelője ellen.

A hamisítási bűnügy letartóztatott gyanúsítottjait az ügyvédségnek küldött memorandumukban rámutatnak arra, hogy soha eszükbe sem jutott volna bélyegeket hamisítani, ha az egész ügybe maguk a hatóságok be nem ugriának őket.

A pénzügyminisztérium megrendelte náluk a bélyegeket és amikor azok gyártásához neki fogták, azt hitték, hogy szabályszerűen járnak el.

Mikor az első bélyegküldeményvel készen voltak, hogy Bukarestbe vigyék és átadják a rendelést eszközölő pénzügyi vezérigazgatónak, váratlanul megjelent lakásukon Sava sziguranca inspektor és minden engedély nélkül házkutatást tartott náluk, majd a házkutatás után mindannyiukat őrizetbe vette.

Sava Kornél — mondja a memorandum — azért kerülte az ügyvédséget és annak beleegyezése nélkül tartott házkutatást mert az egész bélyeghamisítást saját maga iszcenáltatta.

azzal a nyilvánvaló szándékkal, hogy a feketeszepanamak után amelyek miatt még mindig bűnvádi eljárás van ellene folyamathan — érdemeket szerezzen és így könnyebben visszakérüljön állásába.

A letartóztatott bélyeghamisítók memorandumuma kinos feltűnést keltett és ennek nyomán az ügyvédség most nyomozást indított annak megállapítására, vajon tényleg csak ravasz beugratásról van szó, amit azért rendeztek meg, hogy a vád alá helyezett rendőrségi tisztviselők — érdemeket szerezve maguknak — visszakérüljenek állásukba.

Esküdt Lajos tagad

A tört és a revolvert önvédelemből tartotta magánál

Budapest, október 20.

Beszámoltunk arról, hogy a budapesti törvényszék tárgyalótermében Farkas István szociáldemokrata képviselő sajtóperének főtárgyalásán a rendőrség detektívjei letartóztatták és a főkapitányságra szállították Esküdt Lajost, nagyváradi Szabó István volt földmívelésügyi miniszter hajdani titkárát. Az volt ellene a gyanu, hogy merényletet akart elkövetni Bethlen István gróf miniszterelnök ellen. A főkapitányság detektívjei egész éjszaka és csütörtökön egész délután folytatták Esküdt kihallgatását, ez azonban állhatatosan megmaradt amellett, hogy nem készült merényletre s a tört csak önvédelemből hordozta magánál. A rendőrfőkapitányság egyébként a kihallgatások befejezése után azonnal dönt Esküdt Lajos sorsáról.

MA
OKTÓBER
20-án

RENATE MÜLLER
HERMANN THIMIG
IN DEM WILHELM THIELE-FILM
MÄDCHEN
ZUM HEIRATEN
MIT
FRITZ GRÜNBAUM
SZÖKE SZAKALL
Szegény leányt
nem lehet
elvenni
Zágon István
kacagató vigjátéka filmen

MA
OKTÓBER
20-án

Premier!
Romániában először!
Figyelje meg a film zenéjét!

Figyelje meg az ötleteket!!
A legkacagatóbb német
vigjátékláger!

Monopol EMERICUS-FILM Oradea

Új német birodalom születik az Amazon partján

Másfélmillió lélekből álló hatalmas német karaván indul hazát foglalni Délamerika dzsungeléibe

Buenos-Ayres, október 20.

Az esős időszak elmúlása után érdekes vendégeket várnak a délamerikai kikötőkbe. Megindul a legnagyobb tökökben egy esztendőre előkészített óriási német kivándorlási akció, melynek eredményeként

Délamerika ma még járhatatlan őserdőiben másfélmillió lélekből álló lakossággal egy új Németország születik meg.

Ahol most a hozzáférhetetlen vadonban még a vadállatok közül is csak egynek-mely fajta tenyészik, városok és községek száza születnek meg, pontosan kimérve, beosztva, német rendszerrel megalapozva, hogy levezessék az európai Németország emberfölségét. A nyílt cél legalább is ez, de hogy politikai célok is nincsenek-e a hihetetlen nagyarányú terv mögött, ezt egyelőre sejteni sem lehet.

250.000 német család veszi vándorutját az Amazon felső folyása mellé,

erre a kihasználatlan szűz talajra, melyet fehér ember lábá helyenkint nem is érintett még. A telepítésre kiszemelt terület nagy része Braziliába esik, de részei átnyulnak Peruba, Ecuadorba, Kolumbiába és Venezuelába is, mert egyik délamerikai állam kormánya sem akart vállalni ekkora tömeg német bevándorlót egyetlen ország területére. Így együttesen azonban az öt állam szívesen fogadja a telepéseket, tudván, mekkora haszna lesz abból, hogy a még használatlan területeket rövidesen megművelt és mezőgazdasági termelésre alkalmas termőföldre változtatják.

Az óriási terv megálmodója és kidolgozója Kundt tábornok, a bolíviai hadsereg volt főparancsnoka,

aki éveket töltött a világháború óta Dél-amerikában és hivatali állásánál fogva módja volt ahhoz, hogy személyesen megismerkedjék ezzel a területtel, az éghajlati viszonyokkal és megfelelő expedíciókkal felkutassa a jövő Németország helyét. A munka másik része Németországban folyt: az előkészület a kivándorlásra. Száz családonként állítják össze a leendő telepéseket egy-egy zászlóaljba, mindegyik mellé megfelelő számú mérnököt, orvost és tanárt osztanak be;

minden száz családnak külön községe lesz és a 2500 telepet külön központi vezetőség fogja irányítani.

Az éghajlat nem mindenütt egyforma és így a telepések között is különböző kategóriák lesznek. Legnagyobb gondot a Braziliába utazókra fordítják: ide kizárólag 30 és 50 év közötti családtagokat visznek ki. Ezt a területet kell elsősorban megművelni a mocsárlázat és egyéb trópusi betegségeket előidéző rovaroktól. Ebből a célból repülőgépekről

mérges gázokkal végig fertőtlenítik az egész területet.

Minden telepen iskolát állítanak fel és megfelelő tanszemélyzetről gondoskodnak, hogy a hazájától elszakadt új nemzedék megmaradhasson németnek.

Pontos tervezet állapítja meg a leendő megélhetést is. Hogy a termeléshez hozzá lehessen kezdeni, először őserdőt kell irtani a jövevényeknek. Az ehhez szükséges gépeket az Egyesült Államokban vásárolják meg és a kitermelt fával fizetnek érte, amely fát az erdőtele Bolíviában és Paraguayban értékesítik az észak-amerikai üzletemberek. Előre gondoskodtak további piacról is, amikor majd fokozatosan rátérnek a telepések különböző növényi olajok termelésére és az ezen a területen már megállapított petróleum kiaknázására.

A telepítés fokozatosan történik és vég-

rehajására két és félmilliárd márkát irányoztak elő; ennek az összegnek nagyobb részét a német állam szolgáltatja, a fennmaradó részt a különböző testületek és nagytö-

Megölte, mert bestia volt

Egy budapesti kereskedősegéd megfojtotta főnöke feleségét azután öngyilkos lett

Budapest, október 20.

A Nádor-utca 20 szám alatt lakik Mannkovits Ernő kereskedősegéd. Lakásadó-nőjének tegnap reggel feltűnt, hogy a fiatalember nem távozik el hazulról. Bekopogtatott hozzá, azonban nem kapott feleletet, mire rendőrt hívott a feltörette a beltről bezárt ajtót. Benn a szobában az aító kilincsén lógott felakasztva Mannkovits, s mellén hatalmas szúrás tátongott.

Az ágvon pedig ugyancsak holtan feküdt, megfojtva a kereskedősegéd egyik nőismerőse, Böhmné.

Az aszalon búcsulevél feküdt, melyben Mannkovits azt írja, hogy ő fojtotta meg az asszonyt, aki főnökének elvált felesége, azért, mert bestia volt.

Mint kiderült, Böhmné állandóan udvarlókat tartott magának s a fiatalember akivel szintén viszonya volt, nem bírta ezt elviselni.

Lenin-vita rendőri segédlettel

Kinos botrány a Fundația Universitară Carol I. egyik előadásán

Bukarest, október 20.

A Fundația Universitară Carol I. páratlanul érdekes előadássorozatot kezdett. Az előadásokon ismertetik korunk valamennyi vezetőegységét. A múlt hét péntekjén Lenine került a sor. Erre az előadásra rengetegen vonultak fel és nagyon sokan nem fértek be a terembe, úgy, hogy a rendezőség az előadás megismétlését határozta el, melyet tegnap este tüztek ki. Az érdeklődés ismét óriási volt és mintegy kétezer ember nem tudott bejutni a zsúfolásig telt terembe. A rendőrség a nagy tolongásra hivatkozva, erős felkészültséggel kivonult a helyszínre. Csakhamar azonban kitűnt, hogy más szándéka is volt minthogy a rendet fenntartsa.

Kilenc órákor ugyanis, mikor a programnak kezdődnie kellett, az elnök

Radulescu-Motru egyetemi tanár bejelentette, hogy tulzsufolttság miatt kénytelen elhalasztani az előadást. Az egybegyűlt közönség erre zajongani és tiltakozni kezdett. Hamarosan kiderült, hogy az előadást azért nem tarthatják meg, mert a rendőrség megtiltotta. Erre a zaj még erősbödött, úgy hogy a rendezőség jobbnak találta, ha mégis belekezd a programba.

Miután a szónok elmondta beszédét, a vitára került a sor, amelynek folyamán Patrascu, az ismert baloldali ügyvéd is felszólt. A teremben levő fasiszták és szociáldemokraták emiatt botrányt rendeztek. Ekkor beavatkozott a rendőrség. Le akarták tartóztatni Patrascu, amitől csak a tömeg és az előadás rendezőinek tiltakozására álltak el. A gyűlés közönsége azután feloszlott, amiben hatékonyan segítette a rendőrség is.

Meleg ünneplésben részesültek a magyar kiküldöttek Rómában

A Duce boldogan várja Gömbösi

Róma, október 20.

A Rómában időző magyar küldöttség tagjai szerdán Pekár Gyula és Rassay Károly dr. vezetésével megjelentek a Vatikánban, ahol XI. Pius pápa külön kihallgatáson fogadta őket és áldását adta rájuk.

Raffay Sándor dr. evangélikus püspök Mussolininél volt kihallgatáson és 20 percig időzött a Duce-nál. Távozásban Raffay püspök az egyik nagy római lap munkatársának kijelentette, hogy Budapestre való megérkezése után jelentést

kell tennie Gömbös Gyula miniszterelnöknek arról, hogy a Duce boldogan várja Rómába az új magyar miniszterelnököt.

A római lapok Raffay püspök nyilatkozatához még hozzáfűzik azt az értesülést, hogy Gömbös előreláthatólag novemberben utazik Rómába.

Szerdán este egyébként a magyar küldöttség tagjait a fasiszta párt látta vendégül. Ez alkalommal Pekár Gyula mondott pohárköszöntőt, amelyre Marcipati párttitkár válaszolt s beszédét magyarul így fejezte be: „Talpra magyar!”

Csárdajelenet a galaci kikötőben

Törvény nincs róla
Mégis tilos az

Galac, október 20.

Igen érdekes ügy került a galaci ügyvédség elé. A dolog mulatással kezdődött és politikával, sőt bűnüggyel végződött.

Tegnap néhány kikötőmunkás: D. Marinescu, C. Butur, egyik munkásszervezet elnöke s még többen betértek a Canelo bodega kertjébe. Kényelembe helyezték magukat, ettek s valamit ittak is, majd politizálni kezdtek. Nemsokára odahívták a zenekar pianistáját és követelték tőle, hogy játssza el az Internacionálét.

A muzsikás szabadkozott, de a munkások sürgetése és követelődése folytán

mégis rázendített a forradalmi munkásindulóra.

A helviségben azonban tiszták is ültek, köztük egy Baicu nevű főhadnagy-hajóparancsnok, aki felháborodva tiltakozott az internacionálé ellen. Magához hívta a vendéglistát és követelte, hogy dobják ki a munkásokat. Majd előhívta a rendőrséget is, akik az egész társaságot felkísérték a rendőrségre. Jegyzőkönyvet vettek fel az esetről, majd mindenki hazament. A tiszt nem hagyta annyiban a dolgot és jelentést tett a téparancsnokságnak is. Alimanescu tábornok téparancsnok erre eltiltotta tisztjeinek az illető helviség látogatását, egyben pedig ártírt az ügyvédségnek, hogy indítsák meg

BUDAPEST
Svábhegyi Szanatórium
subálpin (430 m.)
diétás
gyógyintézet,
már heti 140 P-től
tökéletes szanatóriumi ellátást nyújt orvosi felügyelettel, 5-6 szori étkezéssel, vízkurával, fűtéssel együtt.

az eljárást a munkások ellen a Marzes-cu törvény alapján.

Az ügyvédség megindította a vizsgálót. A munkások, sőt több jogász is azt hangoztatta, hogy Romániában nincs törvény, amely az internacionálé eljárást megtiltsa és büntesse.

Nincs az a kicsavart citrom!...

Hol is történhetne az ilyesmi másutt, mint Németországban.

Egy előkelő étteremben egy csinos hölgy vendég, akinek nem kell a házától félre, bécsi szeletet rendel. A bécsi szeletet tudvalegőleg citrommal szervírozzák.

A hölgy ápoltság apró kacsoival megpróbált citromlevelet facsarni a bécsi szeletre, de kísérlete nem sikerül. A félcitrom kemény s egy csöpp le nem sok, annyit sem enged ki magából.

A hölgy bosszús, s már éppen hívni akarja a pincért, hogy másik citromot hozzon, amikor a szomszéd asztaltól felemelkedik egy jól megtermelt uriember, odalép a hölgyhöz, illedelmesen bocsánatot kér, kezébe veszi a citromot s egy pohárba belecsurgatja a levét.

Egész limonádéra való citromlé csurog a kemény citromból.

A vendégek bámulnak. Az ismeretlen uriember pedig bemutatkozik:

— Schmeling vagyok!

Nagy izgalom. A vendéglő vendégei és személyzete boldog, hogy Schmeling ott vacsorázik... Mindenki csodálja részben Schmelinget, részben a citromot, amelyből most már igazán aligha lehet egy csöppet is kifacsarni.

Ámbár...
Néhány pillanat múlva feláll egy töpörödött, kopott, borostás arcú férfi. Odalép az uri hölgy asztalához, kezébe veszi a citromot s még vagy husz csöppet kifacsar belőle.

Most már Schmeling is bámul.
Szerényen, letörten, odamegy a nyiszlett férfihez s megkérdezi:

— Ön is világbajnok?

— Nem... Én adóhivatalnok vagyok... (—)

— Asztma és szívbetege, mell- és tüdőbaj, görvélv- és angolkór, pajzsmirígvagyvobódás és golyvaképződés eseteiben a természetes „Ferenc József” keserűvíz a gyomor és belek működését kitűnően szabályozza. Európai és amerikai klinikusok tuberkulózis ezvénekénél tapasztalták, hogy a betegség kezdetén jelentkező székrekedések a Ferenc József víz használatát követően lényegesen enyhültek. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Bukarestben: Nagy részvényforgalom
Budapestben: Kontremin és áresés

Bukarest, október 20.

A bukaresti tőzsdén október első felében 270.443 részvényt adtak el 81 millió lej értékben.

Ezzel a budapesti tőzsdén a külföldi értéktőzsdék üzletelensége miatt igen vontatott volt a forgalom. A kontremin eladások miatt pedig néhány értékben áresés következett be.

A Dermata munkásai is sztrájkolnak

Kolozsvár, október 20.

A cipésziparban a sztrájk egyre nagyobb méreteket ölt. Tegnap a Dermata cipőgyár munkásainak egy része is letele a munkát.

Ugyanakkor sztrájkba léptek a bányafyhunvi cipézmunkások is. Ugyáltszik, hogy a sztrájkmozgalom az egész erdélyi cipőipart átfogja.

Autótulajdonosok!

Megnyílt Bukarestben Calea Victoria 175 szám alatt, Telefon 3-78-38 állandó kiállítási terem, használt személy- és teherautók vétele és eladása: GARAJUL JOHANN

UJITSA MEG

lejárt előfizetését, hogy a lapot zavartalanul és iennakadás nélkül küldhessük.

A *Brassói Lapok*

előfizetési ára egy hónapra 60 lej.

Papirkosár

Az élő halott

Csak nálunk fordul elő az a különös természeti csoda, hogy amíg az élők halálukba térferegnek a külföldi szakértők szeme elől gondosan elmaszkírozott nyomor frontján, a Potemkin-jólet fényében halottak, akiket a közhiedelem szerint már régen kikezdték az enyészeti férgek, visszájárnak a tulbilágról és vidáman élnek, elégednek...

Minden felelősséget a bukaresti lapokra hárítunk, amikor ennek a különös természeti csodának megtörténtéről hírt adunk:

1931 április 25-én szenderült jobblétre Vapreanu Marin konstancai nyugdíjas. Meghalt szabályszerű halálusa után, annak rendje és módja szerint eltemették és megsiratták a reggályoztatott.

Ez a sors vár mindnyájunkra s ebben még semmi csodaszörny sincsen. Ellenben igazán csodálatra méltó jelenség az, hogy az Urban megbolondult Vapreanu Marin azóta is folytonosan felveszi a nyugdíját a konstancai pénzügyigazgatóságban és minden hónapban sajátkezűleg írja alá a nyugdíjkönyvcskéjében esedékes nyugtalapot.

DI. Vapreanu valóban boldog ember lehet halottaiban. Megérte, amit kevesen érnek el itt a tejjel-mézszel folyó kis Kánaánban: minden hónapban megkapja nyugdíját, amelyért vagy a mennybéli szférák magasságából, vagy a poklok mélyéről is eljön.

A konstancai külvárosból becsülkülő öreg nyugdíjas ezt a csodát nem nagyon éri meg, mert amíg egyik nyugdíjkiutalástól elvárakozik a másikig, úgy elszenderül, hogy valahol a tulbilág előszobájában ébred fel. Nem mindenki híónak Vapreanunak és nem mindenkinek van olyan egyszerű összeköttetési odaát, hogy visszatérhessen az illetékes pénzügyigazgatóság területére, ahol soronkivül utalják ki neki azt a kis nyugdíját, amelyet — a jelek szerint — „odaát” is szépen el lehet költeni erre-arra. Kár, hogy ez a DI. Vapreanu Marin olyan diszkrét és előkelő idegen lett, már tudniillik azóta, amióta áthelyeztette magát a tengerparti városból a szférák magasságaiba. Nem áll szóba senkivel a régi kompániából, el nem árulna semmit arról, hogy milyen is az élet az új állomás helyen. Fene egy magának való ember ez a Vapreanu Marin, csak pont az adóhivatálnál tesz tisztelő látogatást, felszipantja a dohányt, s aztán kőd fölötté — köd után, eltűnik a jó kis hazai palutával. Ha szigoranca lennék, hivatkozva a fennálló devizakorlátozásokra, kicsit után néznék ennek a Vapreanunak, hogy honá sibolja el az aranyfedezetében megingathatatlan hazai palutát?!

Nyilvánvaló palutásibólás, amit ez a tiszteletreméltó hazánkfia művel, a konstancai adóhivatal és a tulbilág közötti pendlizéseknek révén. Már tudniillik abban az esetben, ha az ur kegyes volt hozzá és megengedte neki énni azt az örömet, hogy legalább a tulbilágon kapja meg a földi szolgáltatások nyugdíját. Mert ha itt nem ilyen mennyi csodáról van szó, akkor nyilvánvaló, hogy egész közönséges esettel állunk szemben.

Vapreanu Marin ur meghalt s a konstancai pénzügyigazgatóságnál valaki hónapról-hónapra pontosan felveszi az ő járandóságait.

Nálunk az ilyesmi igazán nem kunszt. Aki él az nem kap nyugdíjat, de ha meghal, a la Vapreanu, akkor hónonta pontosan folyik a járandóság tovább Minden elsején pontosan.

A bukaresti lapok szerint hivatalosan is érdeklődnek aziránt, hogy ki helyettesíti ezt a porlandó Vapreanút a siralomvölgyében?

S ha csoda az, hogy DI. Vapreanu halála után még másfél esztendőre is pontosan felveszi nyugdíját, még nagyobb csoda lesz az, ha ezt a hazajáró lelket — közönséges csirkefogó módjára — testopolják.

S az is csoda lesz, ha a történetek után az élő Vapreanuk épségben meghagyják a konstancai pénzügyigazgatóság ablakait.

Mert csodák, amint látható e kedvező éghajl és e kedvező mentalitás mellett bőven, tulbőven történnek minálunk.

Igaz, hogy az ilyen csodákat más kli-ma és más lelki berendezkeltség mellett mindközönségesen disznóságnak szokták nevezni.

SZÉKREKEDÉS-NÉL

a CHATEL GUYON-i természetes sókból készült MIRATON PASZTILLÁK fájdalom nélkül könnyebbítik meg a belek működését.

OKTÓBER 22.

Emelkednek az árak a devizakorlátozások miatt

Bukarest, október 20.

A Nemzeti Bank devizakorlátozásai egyre jobban éreztetik hatásukat, amennyiben a behozatali cikkek árai emelkednek. Különösen a fűszer- és gyarmatáru piacon mutatkozik az utóbbi két héten erős áremelkedés.

Egyes cikkek 10—15, sőt 20 százalékkal is emelkedtek.

A kereslet erősödik, hiszen ezeknek a cikkeknek voltaképp összefoglaló van az idenye.

A külföld természetesen megfelelően reagál az őszi forgalom emelkedésére és az árak kis mértékben való emelkedése már a külföldön is megkezdődött. Az ár-emelkedés azonban a belföldön váratlan és egészségtelenül nagymértű emelkedéssel folytatódott, ami egyrészt a devizakorlátozások miatt könyörtelenül be-

vont külföldi hitelre, másrészt az ennek következtében beállott áruhianyra vezethető vissza.

A kereskedők megrendelt árujukat a kikötőben beraktározzák és az ott három hónapig fekszik — természetesen súlyos fekbérköltséggel — egészen addig, amíg a Nemzeti Bank a három részletben történt lefizetésre az igényelt palutát végre kiutalja.

Az áru megérkezése napján a kifizetendő összeg felét már előre deponálni kell, a második hónapban a negyedét és a harmadikban azután az utolsó részletet.

Tehát a fekbér és kamat, mint másorron kívüli járulékok hozzájárulnak a fontos élelmiszeri cikkek drágulásához.

Kina nem egykönnyen adja át Mandzsuriát

A japánok légitámadással tönkretették Tailer mandzsuriai várost

London, október 20.

Su-Ping-Wen kínai tábornok csapatai befészkeltek magukat az északmandzsuri Tailer városba. A japánok tegnap borzalmas erejű légi bombázást kezdtek a város ellen.

Karbin közelében kínai bandák ismét megtámadtak egy vonatot. A szerelvényhez csatolt benzinciszterna a lövöldözésektől felrobbant s az egész vonat lángborult. Sok utas elevenen elégett. A harcok tovább folynak.

— Nem birom a polgári és elfásult életet

— írta egy 14 éves leány a szüleinek

Jasi, október 20.

Ciurescu Garofita jasi kereskedő felesége jelentést tett a rendőrségnek, hogy 14 éves Mária leánva két nappal ezelőtt eltűnt hazulról.

A kétségbeesett asszony előadta, hogy a leány, ha bár csak 14 éves volt lehetetlen életmódot akart folytatni. Állandó veszekedések voltak amiatt, hogy szülei nem öltöztették elég elegánsan, s ahelyett hogy a pénzt tandíjra meg iskolai könyvekre költenék, nem vesznek neki bundát és ékszereket. A kislánynak ugyanis sehogyan sem tetszett az iskolai rend és fegyelem, ezért lehetőleg elkerülte a tanulást. Minden vágya az volt, hogy színésznő legyen. Az utóbbi hetekben a 14 éves Mária nagyobb mennyiségű pénzt lopott édesanyjától és abból fényűző ruhát csináltatott magának, majd elment a moziba és csak késő éjszaka tért haza. A

szülőket méltán kétségbeesítette a fiatal leány lehetetlen viselkedése s ezért napirányban voltak a veszekedések.

Tegnapelőtt szintén nagyobb veszekedés volt az éjszakai mozi miatt. Ekkor a leány kijelentette, hogy amennyiben nem teljesítik kérését és nem veszik ki az iskolából, hogy nagyobb városba menjen, ahol színésznő lehet, megszököik hazulról. Ezt az ígéretét be is váltotta, amennyiben tegnap reggel szobájában egy cédulát találtak, amelyen azt írja, hogy nem bírja ki az otthoni polgári és elfásult életmódot. Kényszerrel megszököni és egyedül boldogulni.

A rendőrségnek és a szülőknek is az a véleménye, hogy Mária kufárokkal tünt el, akikkel már több ízben látták beszélni az utcákon. A nyomozás eddig még sem a megvében, sem a városban semmi eredményt nem produkált.

Minden nagyhatalom Magyarországra szavazott a Népszövetség ellenőrző bizottságában

Három hét alatt egyetlen produktív ötlet és hasznos gondolat sem merült fel a Népszövetség gazdasági szerveiben — Előreveti árnyékát a történelem első világ gazdasági konferenciája

Genf, október 20.

Igen nagy kitüntetés érte Magyarországot a Népszövetség idei közgyűlésének berekesztése előtt, amikor a Népszövetség ellenőrzőbizottságának tagjait részben újraválasztották. Ennél a választásnál Ottlik György, a magyar delegáció tagja a Népszövetség közgyűlésén és a bizottság póttagja

a leadott 37 szavazat közül 36 szavazatot kapott.

míg a másik póttagra, Lengyelország képviselőjére, Jean de Modzelewski rendkívüli követre és berni meghatalmazott miniszterre csak 29 voks esett.

A leadott szavazatok arra mutatnak, hogy a választásnál valmennyi nagyhatalom reprezentánsa a magyar jelöltre adta szavazatát.

ami első eset volt a maga nemében és nyilván azt a bizalmat mutatja, melyet a Népszövetség tagállamai Ottlik György, a nemzetközi viszonylatban is ismert nagy magyar publicista nagyvonalú genfi működése iránt tanúsítanak.

Az idei Assemblée különben, amely

három hétig tartott, sajnos alig hozta közelebb az emberiséget a problémáknak a megoldásához, amelvek manapság annyira a világra nehezdednek. Azokból a beszélgetésekből, amelyeket itt Genfben, különböző országok delegátusaival legutóbb folytattam, akiket különösen arra vonatkozóan kérdeztem meg, mit végez az idei közgyűlés gazdasági téren, a következő eredményt, illetve eredménytelenséget állapíthattam meg:

Amit idén végezett a Népszövetség, az igazán legjobban akarat mellett is csak negativumnak nevezhető. Különösen gazdasági kérdésekben manifestálta a közgyűlés.

milyen képtelenség közös nevezőre hozni a hatalmi szempontokat még akkor is, amikor csak vélemények kifejtéséről lenne szó és nem konkrét megállapítások lerögzítéséről.

Ami felé igazán érdeklődéssel fordult a politikai világ szeme, a II. gazdasági kérdéssel foglalkozó bizottságban, egyetlen hasznos gondolat, produktív ötlet, vagy eredménnyel kecsegtető javaslat sem merült fel.

A közgyűlés gazdasági bizottságának negatív magatartásához nyíltan az a körülmény is hozzájárult, hogy amugvis nagyon előreveti már árnvékát a világ gazdasági konferencia, amelynek előkészítő bizottsága október végén ül össze Genfben. A nemzetközi konferenciák hátránva, de talán előlve is, hogy mindegyik a legközelebbire hagyja a komoly, nehéz és bonyolult probléma megoldását. Így vonul el szemünk előtt a nemzetközi értekezletek sorában Brüsszel, Génua, Genf London, Lausanne, Streza és most a se hiedeg, se meleg népszövetségi ülészek londoni ülésével ismét küszöbön áll London.

Ez az első alkalom a történelem folyamán, hogy a világ gazdasági válság meggyógyítására összehívott konferencián minden kormány képviselteti magát.

Volt ugyan már Genfben 1927-ben, egy világ gazdasági értekezlet, de az azon résztvevő szakértők nem hivatalosan képviselték kormányukat. Az ilyen értekezleteknek ha nem is jelentézik egyből elfogadható gyümölcse, a résztvevő államférfiak és gazdaság-politikusok mindegyike jobban megismerik egymást és pontosabban számot adhatnak maguknak azokról a nehézségekről, amelyeket majd át kell hidalniuk.

S. I.

Boila Romulus nem fizette az illetéket

Kolozsvár, október 20.

Ismeretes, hogy Boila Romulusz egyetemi tanár, a Nyugdíjpénztár volt elnöke ellen annakidején Gocimann Aurel liberális újságíró tollából rendkívül súlyos támadó cikkek jelentek meg az egyik kolozsvári lapban. Az újságíró azzal vádolta meg Boilát, hogy mint nyugdíjpénztári elnök, közel százmilliót nagyonra tett szert. Boila, hogy ezekben a vadaknak az élet vegye, három ízben is felesége nevére ratta át kolozsvári házát, amelyet különösen a szemére vetettek, de amelyet közben mindig vissza is iratott. Miután az átírási illetéket ezekben az esetekben nem fizette meg, illetve házát sokkal kisebb értékűnek jelentette be, mint amilyen az a valóságban képvisel, a pénzügyigazgatóság eljárását indított ellene és két és fél millió lejes pénzbírságra ítélte.

Boila megfellebbezte a kirótt bírságot a törvényszékhez, amely a pénzügyigazgatóság kiróását formai okokból érvénytelennek jelentette ki.

A pénzügyigazgatóság képviselője a Táblához felebbezett.

Trebitsch Lincoln megjelent Európában

Brüsszel, október 20

Trebitsch Lincoln, a világszerte ismert nemzetközi szélhámos, aki az utolsó évek folyamán nem sokat hallatott magáról és aki valahol Tibetben buddhista szerzetes lett, most ismét megjelent Európában.

Tegnap Németországból jövet megérkezett Brüsszelbe. Trebitsch Lincoln alnévre kiállított utlevelet használt, de az inkognitót nem sokat használt, mert a brüsszeli rendőrségnek a buddhista szerzetesek öltözetében levő szélhámost felismerték és előállították. Kihallgatása után Trebitsch Lincolnt kintasították Belgium területéről és a német határra toloncolták.

Romanescu kapitány súlyos szerencsétlensége a brassói repülőtéren

Brassó, október 20

Könnyen végzetessé válható szerencsétlenség történt a brassói repülőtéren, ahol Romanescu kapitány egy iskolagéppel mutatványokat végzett a levegőben.

A rézsutasan repülő gép egy fordulónál olyan helyzetbe került, hogy a zuhanást nem lehetett elkerülni.

A kapitány a veszélyes helyzet ellenére sem vesztette el lélekienlétét s eifternővel kiugrott a gépből. A kapitány földet érve

olyan szerencsétlenül ütődött a falaihoz, hogy iobb lábát eltörte és arcán is súlyos sérüléseket szenvedett.

A gazdátlan repülőgép még egy darabig a levegőben keringett, azután lezuhant és természetesen teljesen összerongcsolódt.

Sztrájkolnak a kolozsvári joghallgatók

Kolozsvár, október 20.

A kolozsvári jogi egyetem jogi fakultásának hallgatói ma sztrájkba léptek. A sztrájk oka a magas egyetemi taxák, amelyeket a diákok nem bírnak megfizetni.

Az egyetem többi fakultásainak hallgatói támogatják a sztrájkolokat.

B. L. 5. OLDAL

Hírek

Október
22
Szombat

Erkölcsei razzia a házasságok körül

A törvényszéki üléstermek ablakait rendszeresen zárva szokták tartani. Ezért borzalmasan fülledt, dohos levegőben tárgyalnak a bírák, akiknek munkája a legterhebb. Ez a szabad levegőtől mentes dohosság sok helyen átment külföldön magába az ítélkezésekbe is. A zárkózott, erkölcsös életet élő bírák egy része nem ismeri a modern életet, annak lehasárait és azt a kényszert, amelyben sok férfi és nő él és kénytelen eltűrni olyan visszasságokat, amelyek a lelkétől távol állanak. Különösen áll ez az igazság a modern házasságletre, amelyben legtöbbször az asszony, de igen sokszor a férfi is olyan helyzeteket szenved át, amelyekben a szigorú bírói felfogás elítéli őket. Pedig annak csak áldozata. Most a világ minden kulturális államában és így Budapesten is kezdik kinyitni a tárgyalótermek ablakait s tiszta levegő és modern felfogás vonul az ítéltekbe is. Mindenütt olyan meglepő ítéletek hangzanak el, amelyek a mai élet alapos ismeretére vallanak. Régen az volt a divat, hogy a házasságokat akkor is védtek, mikor az már rég elvesztette erkölcsi alapját, sőt közönséges bűnök takarójává szolgált. Most szinte esküdtzéki szabadsággal ítélkeznek a törvény betűihez kötött bírák és is szigorúan felbontják a házasságokat, amely egyik félre gyötrelmeket jelent.

Igy a bécsi bíróság e héten a férj kártyaszennvedélyére kimondotta, hogy az válóok. Kimondotta, hogy ha a férj órákon át ül a kártyasztal mellett, akkor megkárosítja hitelességét. Egy másik válóok perben azért bontották fel a házasságot, mert a férj ideje nagy részét kávéházban és mulatóhelyeken töltötte el. Pikáns momentum lenne, ha a bíróság tudomásul venné az asszonyok kártyaszennvedélyét és Budapesten az asszony kártyaszennvedélye miatt bontaná fel a házasságot.

Mikor még a papoknak és az idősebb családtagoknak nagyobb beleszólásuk volt a házasságba, kevesebb boldogtalan házasság és kevesebb válóper volt. Most azonban bele kell avatkozni a bírának is a magánéletbe és lényegében kutatni kell, hogy tényleg fennáll-e a házasság? Mert tényleg megszűnt házasságokat továbbra is fenntartani nem egyéb, mint takarót nyújtani az erkölcselenségeknek. A modern életben sok férfi érdekből és sok asszony bosszúból nem válik. Pénzt követelnek az elválásért vagy pénzért ragaszkodnak a házassági formához, amelynek köteleseit nem teljesítik. Ezért vannak olyan forma szerint fenntartott házasságok, amelyeket hivatalból kellene felbontani nemcsak a polgári erkölcsök hanem a legtisztább egyházi felfogás szerint is, amely a házasságot szentségnek tartja. A mai világban az egyházból való kioldozás nem divat, de nem csatlakozunk azon, ha egyházi körökből indulnak ki az a szigorú erkölcs, hogy az egyházból is ki kell köztíteni azt a házasságot, akár férfit, akár nőt, aki a házasságot megszenteltetlenné, például azt a férjet, aki a rendőrkapitányság előtt írásban ad engedélyt arra, hogy törvényes feleségének erkölcselen életre adjanak hivatalos engedélyt. Ugyanilyen szigorú felfogást kellene gyakorolni ugy a papoknak, mint a bírának azok ellen az asszonyok ellen, akik a házasság köteleit fenn akarják tartani a férjre nézve, hogy maguk annál szabadabban éljenek.

A magyar törvényes és régi bírói gyakorlat a hűtlenség bizonyítására szinte lehetetlen feltételeket szabott. Ez a felületes álláspont az is, hogy bizonyos idő eltelte után a hűtlenséget „megbecsült”-nak tekintették, pedig a hitvestárs vagy nem is tudott a hűtlenségről, vagy nem tudott kellő bizonyítékokat szerezni, vagy a megcsalt fél szegényből nem fordul a törvényes váláshoz, inkább magányosan külön él, mert szégyeli a bíróság előtti meghurcoltatást. A forma szerint fel nem bontott házasságok megakadályozzák a férjet és az asszonyt is, hogy egy új házasságban még boldogok is legyenek. Nemcsak a regényíróknak, hanem a jogászoknak is érdekes téma, hogy az elhagyott férjnek vagy feleségnek milyen magánéletre van joga? És hogy a nyilvános

különélés ideje alatt új szerelmet élni hűtlenségnek számít-e és milyen jogi következményei lehetnek? Mert ezzel a nagy közönség nincsen tisztában.

Ha egy házasságot tényleg felbontják, az legtöbb esetben a két félre szerencsétlenség, de ennek nem orvossága az, ha forma szerint fenntartják a házasságot és a szétvált párt rózsaüzérből erkölcsi és anyagi rablincset csinálnak. E helyen évtizedek óta propagálom a külön családi törvény megszervezését, amelyben nemcsak a férj és feleség, hanem a többi családtagok, a gyermekek és a szülők egymás iránti kötelezettségeit is meg kell szabni. Meg kell védeni a családot, de a családot ellenében az embert is. És főképpen a családfőt a család kizsákmányolásától.

Zsolt.

— NEMZETKÖZI AGRÁRGYÜLÉS RÓMÁBAN. Rómából jelentik: Ma nyitották meg 72 állam képviselőinek jelenlétében a Nemzetközi agrárintézet XI közgyűlését. A megjelenteket az olasz kormány nevében Acerbo földművelésiügyi miniszter üdvözlölte.

— Egy lejjel emelték a kenyér árát Dicsőszentmártonban. Dicsőszentmártonról jelentik: A város vezetősége az október hónapra már megállapított liszt és kenyéráraknál a pékek kérésére további 1 lejes emelést engedélyezett.

— FELJELENTÉS EGY JORGISTA TANÁCSNAGY ELLEN, AKI NEM SZÁMOLT EL A RABIZOTT PÉNZZEL. Csikszederáról jelentik: A gyimesfelsőlaki interimár bizottság feljelentést tett az ügyészségre Bodor György (kicsi) volt jorgista interimár bizottsági tag ellen. Ugyanis Bodor a múlt évben prefektusi rendeletre több mulatságot rendezett a munkanélküli javára. A befolyt pénzzel azonban nem számolt el, hanem elszikkasztotta azt. Az ügyben most folyik a vizsgálat.

— Bűnvádi eljárás indul Salzburg város ellen, mert szükségpénzt bocsátott ki. Salzburg városa pár hónappal ezelőtt — szükségpénzt bocsátott ki pillanatnyi pénzhányának fedezésére. Az osztrák Nemzeti Bank feljelentésére most bűnvádi eljárás indult a város vezetősége ellen a bankiegtörvénybe ütköző kihágás miatt.

— CSIKMEGYEI HIREK. Özvegy Farkas Jánosné feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen, aki éjszakánként idején kioldotta az istállóból egyetlen lovát, befogta egy szekérbe, majd megpakolta a padlón lévő ruhaneműkkel és elhajtott. — Zöld Lajos gyergyószárhegyi korcsmáros italmérésében 14 legény borozott, amikor a korcsmába belépett Barabás Lajos és két társa. Leültek egy asztalhoz, majd néhány perc múlva a legények asztalától felemelkedett Orosz István. Barabás régi haragosa s egy üveget vágott hozzá. Erre mind a 14-en rátamadtak Barabásra. Orosz bicskát vett elő. Barabás ekkor szintén kést rántott s egy szurással leterítette támadóját. Mire a csendőrség megérkezett, Orosz meghalt. Barabást letartóztatták.

AZ IDEALISTA

Milliomosleány: Őszintén mondom, hogy a pénz nem játszik nálad szerepet?

Vőlegénye, a báró: Hát persze, hogy nem! Nekem igazán nincs semmi pénzem és mégis elveszek feleséget.

(Journal Amusant)

— A GÖRÖG EXKIRALYNÉ CALAISBA ÉRKEZETT. Párisból jelentik: Elena görög exkirályné tegnap Calaisba érkezett, ahonnan Aras felé folytatta útját.

— Arany-émlékünnepély Nagyszebenben. Nagyszebenből jelentik: A nagyszebeni Magyar Polgári Kör irodalmi alosztálya Arany János halálának ötvenedik évfordulója alkalmából emlékünnepélyt rendez, a következő műsorral: 1. Arany János „Toldiából” előad Pál Sándor. 2. Arany Jánosról előad dr. Simó Emilia. Az előadás keretében Lázár Pál. Kóbori Adrienne és Bagdy Béla Arany költeményeket szavalnak. 3. Arany: Szondy két apródja, előadják: Biró Rózsi, Datky Irma és Győri Endre. 4. Arany: A hamis tanu, melódrama, előadja: Incze Andrásné, zongorán kíséri: Sós Ilus. 5. Arany: Tengerihántás, előadja: Reichel Berta. 6. Arany: Fiamnak, előadja: Klima Nusi. Az emlékünnepélyt október 23-án a „Verein jüngerer Gewerbetreibender” sarkantvu-utcai egyetli házában nagytermében (Elite) tartanak meg, máris óriási érdeklődés nyilvánul meg.

— MEGKEZDÖDÖTT A JUNGSTURM-PER. Brünnből jelentik: Meglehetősen csekély érdeklődés mellett ma kezdtek meg a brünni büntetőbírószágon a Jungsturm-szervezet tagjai ellen vezetett hazaárulási per tárgyalását. A tárgyalóteremben ugyszólván csak a vádlottak hozzátartozói tartózkodnak. A vádlottak, számszerint tizenhármán vannak, Biemel Arnold, az állami szövőiskola 19 éves tanulója kihallgatása után Romániába távozott.

— Szegény lányt nem lehet elvenni. (Zágon István világhírű darabja filmen a Fórum-mozgóban.) A „Mädchen zum heiraten”, a magyar szindarabírás olyan külföldi diadalát jelenti, amelyhez hasonló Molnár Ferenc után nem sok volt. Hat hónap óta fut egyfolytában ez a film Berlinben és eddig kétféle ember nézte meg. Jelenleg Tókiótól San-Franciskóig versenyeznek érte a filmügynökségek és filmszínházak. Romániában elsőnek a brassói Forum-mozgó mutatja be, óriási áldozatok árán. Renate Müller, Hermann Thimig, Fritz Grünbaum, Szőke Szakáll nevei garanciák arra, hogy az eladó szegény leány kacagtató fordulatokkal teli utia a házasság révébe vezet. A filmet ugyanaz a Thiele rendezte, aki a Mesék az írógépről-t vitte diadalra. És rendkívüli fordulatok közepette Fritz Grünbaumról házasságkötvetitöt, Szőke Szakállról férjfelöltöt, Renate Müllerből és Thimigből pedig a házasságban szenvedő komikus alanyokat csinál. A világfilm premierre ma csütörtökön van a Forum-ban.

BALVÉGZET

— Ez a Herbert igazán minden nő után szalad.

— Nem csoda, ha egyik sem akar neki megállni.

(Nebelspalter.)

— ACÉLMELLÉNYEK A RENDŐRÖK ÉS CSENDŐRÖK RÉSZÉRE. A prágai rendőrség amerikai találmányú új acélmellényekkel folytatott kísérleteket. Ezek nem sodronyfótból készült mellények, hanem több réteg acéllemezből állnak. Tökéletesen ruganyosak és nem gátolják a szabad mozgást és tökéletes védelmet nyújtanak szurások és lövések ellen. Az új találmány iránt a csendőrség is érdeklődik.

— GYILKOS ÁMOKFUTÓK. Londonból jelentik: A „Times” egy Budhatból érkező jelentése alapján szörnyű vérengzés lefolyását közli. Három sikhi törzsbeli bennszülött lo-pással vádolt meg 17 embert s amikor a vádlóik ellen fordultak, a három bennszülött az utcára rohant és sorra lölette az uton lézengő embereket. Nyolc mohamedánus azonnal meghalt, kilenc rendkívül súlyos sebesüléssel maradt az utcán. Az ámokfutók ezután egy közeli faluba futottak, ahol további kilenc személyt lőttek agyon.

— SZERETETVENDEGSÉG. A brassói magyar evang. leányegylet folyó hó 22-én szombaton este 8 órai kezdettel a magyar evangélikus elemi iskola helyiségeiben (Kut-utca 1 szám) szeretetvendégséget rendez, melyre az érdeklődőket szeretettel meghívja.

— AZ ALPESEKBE LEZUHANT EGY AUTÓBUSZ. Párisból jelentik: Az alpesi műúton, Briançon közelében egy autóbusz, amelyen heten ültek, a meredek sziklafalról a Duran-ze mély vízébe zuhant. Négyen meghaltak. A többi három utas és a sofőr is életveszélyesen megsebesült.

— ELGÁZOLTA A KISVASUT AZ AUTÓBUSZT. Halléből jelentik: A Halle szomszédságában fekvő Passendorf község vasuti átjárójánál a keskenyvágányú vonat nekirohant egy autóbussznak. Az autóbusz felfordult és összetört. Sofförje szörnyethalt, egy utas halálosan megsebesült, ötöt pedig súlyos, négyet könnyebb sérülésekkel szállítottak kórházba.

— CAFOLJAK AZT A HIART, MINTHA GANDHIT SZELÜTÉS ÉRTE VOLNA. Londonból jelentik: Poonából hivatalosan megcáfolják azt a hírt mely szerint Gandhit szelütés érte. A hivatalos jelentés szerint az indiai vezér a legteljesebb egészséggel él.

— FÖLDRENGÉSEK BARLADBAN. Barladból jelentik: Csütörtökre virradó éjszaka a város lakosait két erős földrengés ébresztette fel. Az első két órákor volt s alig pár másodpercig tartott, míg a második 4 órákor ismétlődött meg, sokkal erősebben és hosszabban. A földlökések csak apróbb rongálásokat okoztak.

Eltemették Varsányi Irént

Budapest, október 20.
A rákoskeresztúri új köztemetőben szerdán délután helyezték örök nyugalomra Varsányi Irént, a Vigszínház kiváló művésznőjét. Még szerdán délelőtt is nagyszámú közönség kereste fel a ravatalt, amelyet elborítottak koszorúkkal és virágokkal.

A temetési gvádszertartást Halász Pál dr. plebános végezte, majd Roboz Imre, a Vigszínház igazgatója, Góth Sándor, Gál Gyula, Csató Kálmán és Bárdos Artúr dr. mondottak búcsúztatót a magyar színiátság nagy halottja fölött.

Csendélet Szilisztrában

Honatyák összeverekedtek

Szilisztra, október 20.
Tegnap este a város főterén egy csoport muzulmán, élén Suleiman Handi volt képviselővel és Tichmi diákkal, kegyetlenül elverte Ahmed Tassi Mustafa kormánypárti szenátort. A verekezés polikiai okokból történt. A vizsgálat megindult.

Két katonaszökevényt öt-öt évi kényszermunkára ítélt a hadbírószág

Bukarest, október 20.
Bár jó néhány éve, hogy vége a háborúnak, az utóbbi időben mind inkább kísértene az emlékei. A bukaresti hadbírószág tegnap tárgyalta Vasile Nicolae és Rădulescu Julian 9-ik vadaszerzdbeheli katonák ügyét. A vádlottak, akik nem jelentek meg a tárgyaláson, annak idején, az 1916-ban folytatott harcok idején, önszántukból átszöktek az ellenséges haderőhöz. A hadbírószág öt-öt évi kényszermunkára ítélte őket.

Feljelentés özöne érkezett az ügyészséghez

a sikkasztással vádolt Tankó Fülöp közgyám ellen

Csikszereda, október 20.

Beszámolt a B. L. arról, hogy a csikszeredai törvényszék 49 ezer lej elszikkasztása miatt 6 hónapi börtönrre ítélte Tankó Fülöp közgyámat. Az ügyvel kapcsolatosan most egy sereg újabb feljelentés érkezett Tankó ellen, amelyben azzal vádolják, hogy 26 éve, mióta a közgyámi teendőket kellene ellássa, sorozatosan elszikkasztotta az árvák pénzét és soha egy lejt sem utalt be a csikszeredai gyámpénztárhoz. Az ilyen módon eltűnt pénz összege több, mint egymillió lejt tesz ki. A feljelentők előadják még, hogy Tankó halottkémi és egyházközség elnöki minőségben egyetlen halott részére sem állított ki temetkezési engedélyt, csak a hátalékos kepe lefizetés után. Simon János gyermekét 4 napig, Hermann Jánosét 6 napig hagyta a ravatalon, míg Tankó Péter pofonnal kényszerítette, hogy 3 nap után kiállítsa a halottkémi jelentést.

Lelőtték az őrzőgő disznótolvajt

Krajova, október 20.

A napokban hirt adtunk Pasere Mihály, az őrzőgő balsei disznótolvaj esetéről, aki elbarrikádozta magát házában és az ostromló rendőrök közül kettőt lelőtt. A dühöngő tegnapig tartotta magát. A ház körül rendőrkordon leste, hogy mikor fájrad ki és üthetnek rajta. Tegnap azután kibújt fedezékéből és egyik rendőrgolyója eltalálta. Súlyos, de nem életveszélyes állapotban kórházba szállították.

MAI LEANYOK

— Pénzt kérsz a kelengyédre? De hiszen nem is tudtam hogy menyasszony vagy.
— Ugyan papa, hát te nem olvasod az újságban a társasági híreket?

(Gringoire)

ASTRA (Apolló) MOZGÓ Brassó

A DIADALMAS FÉRFI

AZ UFA

EGY ERICH POMMER FILMJE

Nagy Kató
és
Hans Albers

ZENE:
Werner R.
Heymannról

ÁRTATLAN VAGYOK!...

REGÉNY

Írta: FARKAS ALADÁR

14

(Minden jog fenntartva)

Az én arcom ragyogott:

— Petics ur, maga hallott minden szót. Hallotta, hogy együtt mentek el sétálni, aztán elváltak. Telge ur egyedül ült egy kávéházban, de nem tudta ezt bebizonyítani. Egyedül ült késő estig a Ziegler-parkban, dacára annak, hogy esett az eső, de természetesen azt sem tudta bebizonyítani. Aztán egyedül kóborolt éjszaka a városban. Érti? Teljesen egyedül. A híres író, akinek minden utcasarkon hónapokon át ki van ragasztva a fényképe, egyetlen ismerőseivel sem találkozik. Mit gondolkodik Petics? A gyilkos magától csak egy lépésnyi távolságban áll, miért nem tartóztatja le?

Petics a vállát vonogatva, visszaült a fotójebe.

— Nem tartóztatom le, mert nincs bizonyíték a bűnössége mellett. Hangosan kacagani kezdtem.

— Na, mondhatom, szép kis detektív maga... Hát ki hallott még ilyesmit? Mondja meg az Isten szerelmére, hogy milyen bizonyítékokra van szüksége. Talán egy pontos fényképfelvétel önjától, mint a gyilkos éppen vegez áldozatával? Megnyugtatom, hogy akkor nem járt arra egyetlen fényképész sem...

Leültem és rágyújtottam egy cigarettára.

— Nevetséges... legalább volna magában annyi erkölcsi erő, hogy felkeresné azt a szegény Kronert és megmondaná neki, hogy maga nem érzi magát alkalmasnak e bonyolult bűnügy kinyomozására. Volna ereje és felszólítaná az öreg urat, hogy valaki mást bizzon meg ezzel az ügygel. Hiszen, ha így folytatja, akkor a gyilkos unokái imájukba foglalják a maga nevét.

Petics is rágyújtott egy cigarettára és most ott ültünk és mindketten mereven néztünk Telgére.

— Maga miért nem védekezik Telge ur? — kérdezte végül Petics.

Telge még mindig állt. A falnak támaszkodott és megcsuklott térdrel, hajlott fejjel mereven nézett egy pouta a padlón. Olyan volt az alakja, mint egy futurista ceruzarajz. Most jól megfigyeltem, nemcsak az arcában, hanem egész testében, bámulatosan lesoványodott. Nem is lehet csodálkozni ezen, hiszen a lelkiparaszterfordulás, minden bűnös néhány nap alatt lesoványít. Lassan felemelte a fejét és szemei még mindig parázsló tűzben égtek. Egy vagyont adtam volna, ha most megtudhattam volna, hogy mi égeti ennek az embernek a lelkét. Végre megszólalt. Rekedt volt a hangja, alig lehetett megérteni:

— Nem törődöm senkivel sem...

De én nem bírtam már magammal. Csattanó hangon felordítottam, biztosan lent a földszinten is meghallották a hangomat.

— Aljasság!... Most nem törődik semmivel sem?!... A felelősség alól nem lehet oly könnyen kibujni... Tessék válaszolni a vádra... Tessék védekezni... Persze, azt a szerencsétlen lányt megölni és aztán...

Petics felállt és egyetlen mozdulatával, szinte a torkomra forrasztotta a szót:

— Telge ur nem bűnös...

Telgére néztem, aki fájdalmasan mosolygott, mint egy keresztény mártír a római arénában, amikor az országláncok felől egyszerre felharsant a vadállatok ordítása... Aztán Petics felé fordultam. Leírhatatlan düh lehetett az arcomon. Éreztem, hogyha most nem tudok uralkodni magamon, akkor a biztos katasztrófabá rohanok.

— Ugy? Nem bűnös? És ha szabadna érdeklődnöm, honnan tudja ezt uraságod?

— Tudom...

— És nem volna hajlandó uraságod velem is közölni, hogy mire alapítja ön ezt a véleményét?

— Nem.

— Rendben van... ezek szerint Telge ur teljesen ártatlan... hiszen ez nagyszőrű — mondtam tettetett vidámsággal — én a magam részéről csak gratulálhatok ehhez az eredményhez és nagyon örülök, hogy ezentul Telge, szeretett barátomnak semmi szerepe nem lesz többé ebben a regényben. Minden jót kívánok az uraknak. Ön még marad Petics ur, vagy velem jön?

Petics felállt, megindult az ajtó felé. Már kinyitottam az ajtót, amikor Telge megszólalt:

— Urak... nekem még van valami mondanivalóm... furcsán elhúzott minden szót, mintha ezzel is időt akart volna nyerni: — Kroner Elzát én öltem meg... Én vagyok a gyilkos.

Mindketten dermedten megálltunk. Az én szívem olyan hangosan dobogott, hogy Peticsnek meg kellett hallania. Petics oda sietett Telgehez, a vállára tette a kezét. Most láttam először idegesnek ezt a veszélyes rendőrkopót.

— Mit mond?... Mit mond?... Hiszen maga beteg, édes fiam... Magának bizonyosan láza van? Tisztára örültséget beszélt, édes fiam... Hogy meri magára vállalni ezt a gyilkosságot?

Telgét elhagyta minden ereje. Még életemben sohasem láttam egy ennyire megtört embert. Odavánszorgott az asztalhoz, szinte vonszolta magát... a felső testével ráborult az asztalra, a szemét egy pillanatnyi idő alatt könnyek lepték el és úgy nyögte:

— De igen, én öltem meg Kroner Elzát... én vagyok a bűnös... és én igenis bűnhődni akarok.

Még mindig ott álltam a nyitott ajtóban és éreztem, hogy minden izemben reszketek. Micsoda jelenet, Istenem, micsoda jelenet. Ha ezt így le lehetne fényképezni. Petics odalépett Telgéhez, a mozdulatán láttam, hogy meg akarja simogatni Telge fejét. Mit akar ez a Petics, hogy jön ahhoz, hogy ezt a felnőtt embert úgy kezelje, mint egy éretlen gyermeket? Miért akarja befolyásolni? Miért akarja visszavonadni vele ezt a vallomást?

Éles hangon odakiáltottam Telgéhez:

— Telge ur, hajlandó ezt a vallomását a rendőrségen is megismételni?

Telge feltápáskodott az asztaltól, a két öklével törölte le szemeiből a könnyeket, aztán egy egész furcsa mosoly jelent meg az arcán. Hosszasan nézett rám, aztán Petics felé fordult Kotorászott a

Ha megfáztak

a gyermekei, vigyázzon, hogy ne szeressenek még valamilyen fertőzést is. Óvja őket és adjon nekik

Panflavin-
pasztillákat

zsebében, míg végre megtalálta a zsebhaját és aztán rekedt hangon így szólt:

— Hogyne kérem, minden szavamért vállalom a felelősséget... de most arra kérem Önöket, engedjék, hogy ezt az írást itt befejezzem. Szomorúság mosoly jelent meg az arcán — reggelig biztosan befejezem és aztán nem bánom, úgy nyolc órákor szívesen látom az urakat.

Petics az ajkát rágta. Kárörömmel láttam, hogy ebben a pillanatban egy nagy detektív sem tudja, hogy mitévő legyen. Telge odajött az ajtóhoz, finom mosollyal kituszkolt bennünket a szobából és amikor kint voltunk, hallottam, hogy a kulcsot kétszer fordította meg.

Petics még mindig ott állt az ajtóban, előre hajtotta a fejét és úgy gondolkodott:

— Nem szabad most egyedül hagyni ezt az embert... — sugta magaelé és kopogni kezdett az ajtón.

Bentről Telge hangja hallatszott. Jókedvű friss hangon beszélt:

— De, uraim, az Isten áldja meg magukat, hagyjanak most dolgozni... ne fél-

jenek, nem szököm meg...

Petics a fejét rázta és nagynehezen rászánta magát arra, hogy meginduljon. Három lépést tett, aztán a fülembe hajolt:

— Mondja, nem tudja, van Telgének revolvere?

Engem megint elöntött a düh, majdnem ellöktem magamtól ezt az embert.

— Hát mi vagyok én? Miért nem kérdezte ezt meg tőle? És különbea is nem tudom megérteni magát... ahelyett, hogy táncolna örömeiben, ime: meg van a gyilkos... maga itt komédiákat csinál. Még szerencse, hogy nem beszélte rá azt a szerencsétlen, hogy vonja vissza a vállomását.

Petics nem válaszolt. Lebotozkáltunk a sötét lépcsőházból és kint az kapu előtt ujra megszólítottam Peticsét:

— Nincs kedve kávéháza jönni?

Nem, Peticsnek nem volt kedve velem jönni, arra hivatkozott, hogy még van valami sürgős dolga.

(Folytatása következik)

Sport

A jugoszláv teniszezők győztek a románokkal szemben

Athén, október 20.

A Balkán-olimpiával kapcsolatosan rendezett teniszversenyek sem hozták meg Romániának a várt sikert. A görögök ellen elért győzelmüket nem tudták megismételni és a jugoszlávoktól 4:3 arányú vereséget szenvedtek.

Az első mérkőzést Poulieff játszotta Scheffer ellen. A román teniszező győzött kiváló ellenfele felett. Nagy harc lehetett közöttük: 0:6, 6:4, 5:7, 7:5, 6:4 szettarány mutatja.

Kukuljevics a román Réti már sokkal könnyebben verte: 6:4, 6:2, 6:1 szettarányban.

Scheffer már nehezebben boldogult Rétiel szemben, de azért veszített szett nélkül győ-

zött 10:8, 7:5, 6:2 arányban.

Párosban simán győzött a Kukuljevics—Scheffer pár, Poulieff—Réti pár ellen 6:1, 6:2, 6:4 arányban.

A nők versenyében Gulescu győzött Wirth ellen 6:2, 6:2, arányban. Zissovits Lenkét pedig Gostisa verte 3:6, 4:0, 6:4 arányban.

A vegyes párosban dőlt el a mérkőzés sorsa. A jugoszláv Gostisa—Kukuljevics pár verte a Gulescu—Poulieff párt 6:2, 2:6, 7:5 arányban.

A végső helyezési sorrend a teniszversenyek végén a következő: 1. Jugoszlávia 22 pont, 2. Románia 21 pont, 3. Görögország 20 pont, 4. Törökország 3 pont, 5. Bulgária 0 pont.

A Nemzeti Bajnokság vasárnapi fordulója

Brassó, október 20.

Tíz csapat méri össze erejét vasárnap a Nemzeti Bajnokság negyedik fordulóján.

A) csoportban a nagyváradi Crisana és a bukaresti CFR találkoznak Váradon. Biró Mirion (Kolozsvár). Aradon a Gloria játszik a nagyszebeni Soimi ellen. Tunea (Karánsebes) biráskodása mellett.

A B) csoportban az Universitatea a TMTE-vel játszik Kolozsvárt. Vladivici

(Arad) biráskodása mellett, Brassóban a fővárosi Unirea-Tricolor a Brasovia ellen. Theil György (Segesvár) játékeztetésével.

A legnagyobb érdekfeszítés Bukarest felé indul. A NAC játszik az országos bajnok ellen. A váradiai már egyszer megtáptázták az újdonsült bajnok baberait. Nagy harc lesz a Venus-pályán s a közönség is készül valamire. A pályát drótkerítéssel vették körül. Xifando bírora is nagy feladat fog hárulni.

Hakoah—Északi Liga 2:2 (1:1)

Bécs, október 20.

Rövidszövegű távirat érkezett s benne annyi fájdalom! Északi Liga válogatott néven szereplő román válogatott eldöntetlen eredményt ért el Bécsben.

A román csapat Püllök — Bulzan, Albu — Gain, Karlach, Moravetz — Bindea, Chiroiu, Sepi, Bodola, Surlasiu összeállításban vette fel a küzdelmet, vagyis a csapat zömét (7 ember) román nemzetiségű fiukból válogatták. Játszott a sokat reklamált Chiroiu, Surlasiu Bulzan, akiket a sovinszta sajtó állandóan a nagyválogatottba követelt. Hát most vetették őket s az eredmény 2:2, melyet egy klubcsapat ellen értek el.

Erős csapat lehet a Hakoah. A bécsi profiligában játszik s az eredményt tekintve, valahol elől kell lennie a táblázatban. Azonban mit látnak a bécsi bajnokság tabelláján? 1. Rapid, 2. Ausztia, 3. Vienna, 4. WAC, 5. WSC, 6. Admira. A Hakoah sehol. Alább találkozunk a nevével. Egy ismeretlen csapat, valami

FAC nevű 3:2 (2:1) arányban rávert. Ez a Hakoah döntetlen eredményt ért el Románia válogatottjaként számítható együttes ellen. Azt hisszük, minden kommentár felesleges.

A sovinszta sportviszály nagyobb dicsőségére

Bukarest október 20.

A sovinszta román sajtó az utóbbi hetekben az alaptalan vádak valóságos özönét zúdítja Románia válogatott futbalcsapatának magyar játékosai felé. A magyar futballistákat nem kevesebbel vádolnak a lapok, mint hogy a nemzetközi mérkőzéseken a román sport tekintélyének csökkentése végett szándékosan lazálnak.

Legutóbb a nagyváradi NAC, Cincér nevű kapusát érték ilyen támadások, akit a Futbalszövetség a sovinszta sajtó izgatásának engedve, fel is függesztett.

A kitűnő iatékos indokolatlan felfüggesztése természetesen nemcsak az erdélyi, hanem a regáti román sportkörökben is élénk feltűnést keltett.

A NAC a hírek szerint elhatározta, hogy a jövő vasárnap üres kapuval fogja a bukaresti Venus sportklubbal szembeni bajnok mérkőzését lejátszani.

Elutasították a Brasovia óvását. Mint megtört, a Brassovia megővta a TMTE ellen 3:2 arányban elvesztett mérkőzését. A Nemzeti Bajnokság intézőbizottsága tegnap foglalkozott az ügyvel és az óvást a szabályokra hivatkozva elutasította.

Kis Közgazdasági Hírek

A közelmúltban néhány újságban megjelent egy, a „Dacia-Romania” és a „Generala” biztosító társaságok között állítólag tervezett fúzióról szóló hír.

A legrészletesebb helyeken nyert információk alapján módunkban áll megállapítani azt, hogy a hír teljesen alaptalan, amennyiben fenti fúziós terv még megbeszélés tárgyát sem képezte és így annak létrejöttéről szó sincsen.

— Dicső város kérésére a kormány hozzájárult, hogy az április 15-ike után következő kddi napokon szokásos hétvégi, rendes évi állat- és kirakóvásár jelleggel bíron.

— A világ enklortermése az északamerikai Egyesült Államok földművelésügyi minisztériumának közlése szerint 28 millió 961 ezer tonna volt az 1931—1932 évi kampányban, vagyis közel 3 millió tonnával kevesebb, mint az előző kampányban.

— A bukaresti tőzsdén életbelépett a téli üzletlárend, vagyis ezentul a tőzsde szombaton is nyitva lesz.

Szerkesztői üzenetek

R. Gy.-né. Tessék Kolozsvárra, a nemzeti színházhoz fordulni, ott nyilván tudják, hol játszik jelenleg Fratta Géza.

Szekelyudvarhely. Az a mondás Shakespeare egyik darabjából való. A többit kérdezz meg egy matematikustól, akinek ideje van, mi ilyen számtani műveletekre nem érünk rá.

K. B. Consulát de France, Budapest. Ez elég. Nyugdíjas. Az augusztusi nyugdíja helyett a júniusi nyugdíját adták vissza? Csunya és gonosz játék.

Otthon. A vers nagyon rossz, de azért a helyesírás jobb lehetne.

Tanácstalan. Osztátrák osztálysorsjegyekről nem adhatunk felvilágosítást, mivel azokat Romániában sem árulni, sem venni nem szabad. A csehszlovákiai sorsjeggyel hasonló az eset.

Póstamester. Öszintén sajnáljuk, de állást szerezni nem tudunk.

Több vidéki nyugdíjas. Kívánságukat közzöltük a Népujság szerkesztőségével.

A. A.-né. Nem tudunk olyan cégről, mely egykrajcáros bélyegeket keresett volna. Cégek elvből nem ajánlunk.

B. L. 2. OLDAL

OKTÓBER 22.

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vastag betűből 12 lej. Vasárnap: 7.50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Negyszeri hirdetés esetén 25%o engedmény. Állást keresőknek 25%o kedvezmény.

Vétel-eladás

150 mázsa jó réti széna és sarju eladó, Kuttliknál, Nagy-Ajta.

Jókarban levő fekete pianó eladó, Sanax vibrátor megvételre kerestetik. Cím 19613. szám alatt a kiadóban.

Lóheremagot

minden mennyiségben, legmagasabb napiáron vásárol

FEILER LÁZÁR

gabonakereskedő cég, Brassó, Kolostor-utca 3. sz.

Allást nyer

Keresek szerény igényű, perfekt, főzni tudó urinót, háztartásom vezetésére. Levéleket fizetés megjelöléssel kérem. Bukarest, Dna Fekete, Str. Carol 60. 19614

Azonnali belépésre keresek perfekt szakácsnőt. Cím 19612. szám alatt a brassói kiadóban.

Lakás

Lakás kiadó

azonnalra, 5 percre a központtól. **Kettőszoba** — előszoba, fürdőszoba, magányos udvar, kerítés — Száraz, napos oldal. Érdeklődni: „Carmen” **fényképészet** Brassó, Kolostor-utca 25

Könyvek

FIAIALOK tanácsadója. Szerelmi levelező, kiegészítve a társaság illemszabályaival. Bélyegnyelv, virágnyelv, stb. Ara színes borítólappal 40 lej.

A nemi betegségek

okai, tünetei, kezelése, védekezés. Írta: **Dr. Vendo János** tanársegéd.

Ara 60 Lei.

Kapható: **Brassói Lapok Könyvosztályában**

Felelősszerkesztő: **Kocsis Béla.** — Szerkesztőség és kiadóhivatal **Brassó** (Brassó), **Károlykirály-utca 56-58. szám.** — Telefon: 82.

Fiókiadóhivatalok: **Déva,** Str. Ion Creanga 2. Telefon 17. (Balogh Géza, igazgató). — **Marosvásárhely,** Piața Regele Ferdinand (Főter) 53. Benjámin Ároád és Bernáth Ernő. — **Temes,** **Arad- és Krassószörényvármegyék:** Némady Gábor (Temesvár, I. Str. Lonovici 5. Telefon: 1711.

Főmegbizott a Regát részére: Dán Mózes, Bukarest, Str. Mihai Cogălniceanu 30.

MEGBIZOTTAK. **Arad:** Kozma Hugó (Bulev. Regele Ferdinand, Boros Béni-tér 62). — **Bukarest:** Dán Dániel és Gerő Sándor — **Óes:** Vadász Bogdán (Str. Caragiale No. 5. — **Kolozsvár:** Dénes József (Strada N. Curches 3, volt Var-utca). — **Lugos:** Tóth Gyula. — **Nagyszombat:** Szigetváry László (Strada Turnului 13). — **Nagyvárad:** Szabó László (Strada Constantei 2) — **Udvarhelymegye és Székelyudvarhely:** Varró Elek (Orbán Balázs-utca 31. — **Szilágy-somlyó:** Helperin Ernő. — **Torda:** Dénes József Str. Regele Ferdinand 25.

Központi szervezők pénzfelvételi jogosultsággal: Bartha Géza, Dán Mózes.

HIRDETÉSEKET felvesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda. Részletes tarifákkal készséggel szolgálunk.

Körmendi Ferenc regénye

A BUDAPESTI KALAND

Londonban kélezet kézirat között első díjat nyert!

550 oldal. **Ara: Lei 177.—**

Kapható a **Brassói Lapok Könyvosztályában**

Aki többet tud, az többet keres és könnyebben kap munkát!

Olvassatok jó szakkönyveket!

Építőipari könyvek

Bossányi: Kőműves és kőfaragó szerkezetek 170
A jelenkor építészatalossága (2 füzet) 2520
Kiszelyi A.: Faipari technológia 109
Littván: Ipari számtan és áralkuláció 109
Németh: Az ács 115
Némethy: Kőművesmesterség 408
Palotai: A vízvezetékcsatlakozás 170
Raffay: Faipari szerkezetek 170
Raffay: Faipari kézikönyv 47
Róth J.: Iparosok könyvvezetése 163
Scheumann: A szobafestés technikája 306
Schodits: Építőipari mintalapok 170
Schodits: Lépcsőszervezetek 646
Sztipán: Tetőfedő és épületbádogos 81
Szuppán: Bádogosok kézikönyve 149
Wagen: Mázolók és szobafestők kézikönyve 136

Autó, aviatika, gépészet

Ford: Ejelem és működése 340
Habán-Delmár: Modern motorkerékpár 152
Jalsoviczky: Járműmotorok 306
Jalsoviczky: Tűzgépek (két kötet) 340
Mihály Dénes: Az automobil 258
Mihály Dénes: Motorkerékpárok szerkeze 156

Mihályi Ernő: Autóvezetők, szerelők kézikönyve 204
Mihályi Ernő: Könnyű motorkerékpár 95
Mihályi Ernő: Nehéz motorkerékpár 109
Mihályi Ernő: Autójavítás és javító-műhelyek berendezése 170
Mihályi Ernő: Az autó elektromos berendezése 170
Schäbter: A motorkerék szerkezete és kezelése, (két kötet) 170
Weiner Emil: Autókézikönyv 510
Horváth E.: A repülőmotor szerkezete, működése és üzemzavarai 272
Painlevé: Aviatika 300
Balassa: A cséplőgépek szerkezete és kezelése 306
Balog: A gázgépek 02
Balogh-Syall: Dieselgépek szerkezete 78
Balogh-Syall: Dieselgépek kezelése és karbantartása 78
Barna: Csavarmenetvágás 119
Beretvás: Szívógázmotorok 136
Bozóky: Lokomobilok szerkezete és kezelése 102
Naszályi: Stabil gőzkazánok és gőzgépek 291
Örl: Központi fűtés, szellőztetés és melegvízellátás 680
Sávoly: A gőzmozdony 272
Sümegi: A tüzelőanyagok okszerűbb kihasználása 109
Weller: A fűtesszerelők kézikönyve 136

Postán megrendelhetők a

Brassói Lapok Könyvosztálya

ján. Kérje díjtalanul 44 oldalas szakkönyvjegyzékünket.

LAKÁS

KIADO. 2 szoba, konyha, Postarét 11 sz. — Tudakozódni:

Julius Nedoma

cégnél, — Brassó, Kapu-u. 9.

Csukott, áruszállításhoz alkalmas

autó

jókarban eladó.

BEDNERS & WITTING

Brassó, Hirsch-er-u 5

Őszi ültetéshez

Nagy készlet elsőosztályú gyümölcsfákban abból 15000 drb. Jonathan). Sétányfák és különféle faiskolai cikkek olcsó árban kaphatók:

Gazdasági Tanintézet Faiskolája, Mediaș. — Telefon 194.

A szállítást októberben kezdődik. Árjegyzék ingyen.

MUSSOLINI BESZÉL

Történelmi szavait feljegyezte a nagy-közönség számára **EMIL LUDWIG.** — **RUTKAY GYÖRGY** fordította — Athenaeum kiadásában jelent meg 116 oldal terjedelemben. ára 57.- lej. (Portó 10.- lej. utánvét 20.- lej.)

A könyv címe

MUSSOLINI VALLOMÁSAI

Kapható a **Brassói Lapok Könyvosztályában**

Műszaki könyvekben,

nyelvtanokban, szótárakban állandó nagyraktár a **Brassói Lapok Könyvosztályában.** Kérje díjtalan árjegyzékünket.

Das Siebenbürgisch-Deutsche

Tageblatt

in Hermannstadt

Gründungsjahr 1874

ist die politisch führende

Stimme der deutschen

Volksgemeinschaft in

Rumänien. Das beste

Nachrichtenblatt und

das werbeeffiziente

Anzeigenorgan

Zuschriften wegen Bezug und Anzeigenveröffentlichung sind zu richten an:

Verwaltung des Siebenbürg.-Deutschen Tageblattes

Hermannstadt-Sibiu (Rumänien)

Königin-Maria-Straße 25.

Egészséges és beteg nők részére egyaránt fontos!

MOST JELENT MEG!

NÉLKÜLÖZHETETLEN!

A női betegségekről megelőzés — védekezés

EZ A NÉLKÜLÖZHETETLEN MUNKA, KITER AZ ÖSSZES ELŐFORDULHATÓ NŐI BETEGSÉGEKRE!!

Kivonat a tartalomjegyzékből: Ált. ismeretek. — A nemi szervek fertőző betegségei. — Hólyaghurut és vizeletzavarok. — A női folyásról. — A mensruáció zavarai. — Méh és petefészek gyulladások. — Hüvely és méhösszehúzóerő. — A méh hátrahajlásairól. — Nemibetegségek. — A méhrák. — Méhdaganatok. — Az onania. — Has- és hátfájások. — A vizeletről. — Végbélcsomók. — Székrekedés. — Viesszértágulások. — A gyermekáldás. — A meddőségről. — Nemi megtartóztatás. — Az elhízásról. — A házasság előtti orvosi vizsgálat stb.

Írta: **FÖLDES LAJOS** Dr., nőorvos, a Teleia és az Orsz. Gyermekvédő Liga Szülő és Anyaotthonának v. főorvosa.

Ara 102 lej

Kapható a **Brassói Lapok Könyvosztályában, Brassó.**

Aki egészséges akar maradni

és fiatalos ruganyosságát megtartani, testét ápolnia és valamilyen sportot űznie kell!!

Egy kitűnő sportorvos a következőkre vonatkozólag tanácsokat ad Önnek:

— A sport mint gyógyszer — Testkultúra — A csecsemő tornája — A gyermek testedző játéka — Az idősebb emberek sportja — Az emberi test — Az izomrendszer — A szív- és vérkeringés — A sportolás, öregség és vérnyomás — A vérszegénység és a sport — A kövér ember sportja — Fiatalemberek szíve és a training — A tüdő és a légzés — A levegő tisztasága — A köhögés — Sportolók és nem sportolók tüdőkapacitása — Az egyes sportágak és a tüdő — Sport és szépség — Csak a kisportolt test szép — Nagyon fontos a táplálkozás — A sportember diétája nyáron és télen — Az élelmiszerek tápértéke — A kiválasztás szervei stb. — A bőr — Napfürdőzés — A ruházkodás — A napfény és levegő, mint gyógytényező — A nemiélet és a nemi betegségek — Az idegrendszer — A sport, mint az idegesség gyógyszere — A nyári szabadság — Minden ember részére más-más sport szükséges. — E műben minden létező sportág megtalálható, így pl.: A gimnasztika — Uszás — Szobatorna — Nyári sportok — Turisztika — Tennisz — Football — stb. stb. stb. Női-sportok — Férfi-sportok — Gyermek-sportok — stb. stb. stb.

Mindezeket és még sok más megtalál Ön a most megjelent II. kiadásu

Mit kell a sportolónak saját testéről tudnia?

E diszmunka nagy alakban, több mint 200 oldalon, hófehér papíron, gazdagon illusztrálva, műmellékletekkel jelent meg. Ara csak 99 lej, portóval utánvét 115 lej.

Szerzője az ismert budapesti sportorvos **Dr. KELLNER DÁNIEL**

Brassói Lapok Könyvosztálya

Akar

husz évvel fiatalabb lenni?

akkor szíveleje meg azokat a tanácsokat, melyeket

Dr. KÁLDOR MIKLÓS, szanat. főorvos nyújt Önnek

Hogyan kerülhetjük el a korai öregedést?

c. művében.

Az emberi szervezet. — Öröklődés. — A magyar faj öröklött tulajdonságai. — Mik a vér mirigyek. — Fáradtság, testi, szellemi kimerülés. — A szív kifáradása. — Érelmeszesedés. — Vérnyomás. — A „változás” tünetei és oka. — Mit tehetünk a fiatalosság megtartása érdekében? — Táplálkozás. — A túl bőséges táplálkozás. — A rágas. — A koplalás. — Gandhi. — Mik a vitaminok. — Alkohol, kávé, tea, dohány. — Álom, levegő, nap. — Megőregedni és fiatalnak maradni. — **Ara csak Lei 102.—**

Vidékre portó 10, utánvét 16 lejjel több

Kapható a

Brassói Lapok Könyvosztályában.